

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4— Din; notice, poslane, izjave, reklame, preklici beseda 2— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240— Din, za inozemstvo 420— Din.

Upravišтво: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Poskusi za preprečenje vladne krize

Demokratska zajednica noče odjenjati, a radikali se boje izbruh krize. — Pritisk na ministra Obradovića. — Skupen nastop gg. Davidovića in Spaha. — Jutrišnji volilni shodi.

— Beograd, 13. avgusta. Kljub napetosti, ki je zavladala v vladni koaliciji in v Demokratski zajednici radi kandidature dr. Spaha v rasko - zvečanskem okrožju, vlada v Beogradu skoraj popolno tatišje. Vlada se s svoje strani skrbno izogiba vsega, kar bi moglo njen položaj še bolj poslabšati. Splošno pozornost je vzbudilo dejstvo, da je g. Vukičević kljub nesoglasju, ki resno ogroža nadaljni obstoj vladne koalicije, včeraj nenadoma zapustil Beograd in se ves dan mudil v Požarevcu, kjer je miril skregane vladne radikale. V Beograd se je vrnil šele pozno zvečer.

Napetost v vladni koaliciji pa se je med tem še zaostila. Četudi politični krogi ne pričakujejo, da bi prišlo do otvorenih vladnih krize, se iz vladnih vrst samih širijo vesti, da ostavka radikalnih ministrov ni izključena, če dr. Spaho svoje kandidature, ki povzroča to krizo, ne bo umaknil. Ker pa smatrajo demokrate tako zahtevo za vmešavanje radikalov v notranje zadeve Demokratske zajednice, odločno odklanjajo misel, da bi se udali zahtevi ministra ver. Ljuba Davidovića, ki v razgovoru z novinarji odkrito priznal, da Demokratska zajednica na ljubo radikalom ne bo odstopila niti od najbremennejše svoje kandidature, ker je demokrate vseeno, ali vladna koalicija razpade ali ne, ker je to itak najslabša vlada, kar smo jih sploh imeli doslej v Jugoslaviji.

Danes popoldne se je vršila v ministrskem predsedništvu dolgotrajna konferenca radikalnih ministrov z ministri-

skim predsednikom Vukičevićem. Opaža se, da so vladni radikali radi odpora Demokratske zajednice zelo vznemirjeni. Po informacijah, ki jih je dobil vaš dopisnik v dobro poučenih krogih, pa ne nameravajo tirati položaja na ostrino in si prizadevajo, da pregovore ministra ver g. Obradovića, da umakne svojo grožnjo z ostavko.

Z veliko napetostjo se pričakujejo jutrišnji agitacijski shodi. Zlasti za shod Demokratske zajednice v Banjaluki, kjer bosta govorila Ljuba Davidović in dr. Spaho, vlada v vseh političnih krogih veliko zanimanje, ker ni dvoma, da se bosta oba govornika dotaknila tudi spora v vladni koaliciji radi dr. Spahove kandidature. Skupni nastop voditelja demokratske stranke in jugoslovenskih muslimanov se tolmači kot dokaz solidarnosti Demokratske zajednice v tem sporu.

Večina ministrov je že tekom današnjega popoldneja odpotovala v svoja volilna okrožja, kjer je za nedeljo in ponedeljek napovedana cela vrsta agitacijskih zborovanj. Aca Stanojević, ki je včeraj ves dan konferiral s pašičevskimi voditelji, je danes odpotoval v Vrnjačko banjo in se vrne v Beograd šele 19. t. m., ko se sestane ožji glavni odbor radikalne stranke.

Precejšnje zanimanje vlada tudi za nedeljske shode g. Korošca, ker se splošno pričakuje, da bo moral z ozirom na senzacionalna odkritja beogradskega lista o blejskem paktu na svojih shodih pojasniti svojim volilcem, kako stoji stvar s fuzijo klerikalcev z Vukičevićevimi radikali.

Danes startajo nemški letalci za polet v Ameriko

Polet letalcev Ristića in Edsarda. — Kaj pravi Ristić? — Priprave. — Ristić — pravoslavni Srb.

Iz Dessaua prihaja vest, da danes startata oba nemška letalca Ristić in Edsard k prekoceanskemu poletu. Za to vlada mrzlično razpoloženje v treh metropolah, v Berlinu, Parizu in Newyorku. Vprašanje, če bo Ristić in Edsard uspelo to, kar so dosegli Lindbergh, Byrd in Chamberlin, ali če bo njun smeli podvig doletela enaka usoda, kakor je doletela oba drzna francoska letalca Nungesserja in Collija, razburja danes vse svet.

No, letalca sama, zlasti pa Ristić, sta trdnjo verjela, da bo uspel prekoceanski polet, ki bo obenem najdaljši, kajti razdalja med Dessau-om in Newyorkom je mnogo večja, kakor pa zračna proga Newyork-Pariz. Dunajska »Die Stunde« prinaša izjavo, ki jo je Ristić podal njenemu poročevalcu. Ristić je izjavil:

»Evropa je že opremljena z novimi stroji in izvedel sem z njo dveurni polet z obremenitvijo, ki je lepo uspel. Prepričan sem, da mi prekoceanski polet uspe. S seboj vzamem 10.200 kg goriva in računam, da bom dosegel povprečno hitrost 100 km na uro. Pričakovati je, da se bom moral na vsej progi boriti z nasprotnim vetrom. Izbral sem si tri zračne proge, od katerih gre prva 400 km pod Islandsko, druga vodi 500 km južno od Londona, tretja pa je takozvana pot parnikov. Katero pot bom izbral, je odvisno od vremenskih prilik.

Za prehrano bom vzel s seboj jajca, prekajeno meso, limone in čokolado. Sredstev za krepčilo živcev ne potrebujem. Med rekordnim poletom Lipsko-Dessau sem vsega skupaj zavžal samo tri jajca. Povdarjam moram, da ne tekmujem za nagrado ali pa plačo, marveč hočem kot prvi evropski prekoceanski letalec ponesti slavo Junkersovih letal v Ameriko. Stremel bom za tem, da mi polet uspe, in upam, da se podjetje Junkers v meni ni varalo. Start je odvisen od vremenskih prilik, vendar sem trdno odločen, da na vsak način startam najkasneje v soboto.

Obe letali »Evropa« in »Bremen« sta bili tekom včerajšnjega dne znova montirani ter bosta danes še pred poletom izvedli manjše poizkusne polete. Na teh poletih bodo preizkušeni tudi razni instrumenti. Letala so že založena s provijantom in sicer z raznimi pi-jacijami, čajem, kavo ter pitno vodo. Za prehrano je določeno sadje, kruh in sir, kot skrajna rezerva pa bo prepečenec, kruh in čokolada ter 4 litre vode za osebo. Provijant naj v sili zadošča za 8 dni.

Letalca prejemata od dne do dne razna darila, ure, srajce, rokavice in slinčilo.

Zanimivo je, da letalec Ristić ni Madžar, kakor so poročali nemški in drugi listi, marveč je rodom Srb. Podatke o njem je te dni objavil v beograjskem »Vremenu« direktor pisarne hidroinženirskega oddelka v Somborju. Milivoj Ristić, ki je njegov sorodnik. Izjavil je, da je Ristić Srb pravoslavne vere in roj. l. 1896. v Budimpešti, kjer se danes žive njegovi roditelji Nikola in Zofija. Ristić je bil med vojno avstro-ogrski pilot in se je izkazal s svojimi brezmejnimi hrabrostjo. Na italijanski fronti je zbil na tla nad 40 italijanskih letal. Bil je zato večkrat odlikovan, celo od cesarja samega. Ko je njegova mati naslovila na bivšo cesarico Žito pismo, prošče jo, da naj sina s fronte premešči v zaledje, je Zita prošnji ugodila, in tako je Ristić prispeval v tvornico aeroplanov v Budimpešti. Kakor poročajo beograjski listi, je Ristić že prošil za sprejem v naše državljanstvo in v našo avijatiko.

— Dessau, 13. avgusta. Letala za nemški prekoceanski polet so od danes opol-dne naprej popolnoma pripravljena za start. V slučaju ugodnega vremena se bo vršil start danes popoldne ob 4. Če pa bodo vremenska poročila neugodna, bo polet odložen.

— Berlin, 13. avgusta. Ameriške vremenske opazovalnice javljajo, da so na ameriški strani Atlantika zelo neugodne vremenske razmere. Zato naj se opuste vsi poizkusi letov iz Evrope v Ameriko.

Zagonetna usoda poljskega generala

— Varšava, 13. avgusta. Vsi listi se bavijo z zagonetno usodo generala Zagorskega, ki je preteklo soboto brez sledu izginil. Zagorski je bil o priliki lanskoletnega majskega prevrata na Poljskem kot nasprotnik maršala Piłsudskega interniran v Vilni. Preteklo soboto so ga prepeljali v Varšavo, kjer je bil takoj pri prihodu na kolodvor izpuščen. Moral pa bi se v terek javi na raportu pri vojnem ministru. General Zagorski pa je od sobote naprej neznan kam izginil. Vsa poizvedovanja za njim so ostala doslej brezuspešna. Vojno ministrstvo je danes izdalo komunik, v katerem domneva, da je general Zagorski, proti kateremu se nadaljuje kazensko postopanje, pobegnil. Vojno ministrstvo je izdalo povelje, da se pobeglega generala aretirajo.

Ljubljanske občinske volitve in razkol med klerikalci

Kandidatna lista SLS za ljubljanske občinske volitve je bila postavljena brez sodelovanja ljubljanskih organizacij. — Zopet opeharjeni krščanski socialci. — Krekova godba mestnih usluž-bencev.

Vodstvo klerikalne stranke je pred dnevi postavljalo kandidatno listo za ljubljanske občinske volitve. Zgodilo se je to na način, ki je zadnje čase v klerikalni stranki splošno uveljavljen. Za imenovanje vodstva SLS za Ljubljano, izključen iz klerikalne stranke in imenovan poseben mestni odbor, v katerem so večinoma samo ljudje, več ali manj odvisni od milosti klerikalnih voditeljev, je uveljavljena med ljubljanskimi klerikalci popolna diktatura in posamezni klerikalni pristaji ter organizacije imajo samo še pravico kimanja k vsem ukrepom klerikalnih voditeljev. Prepuščena jim je samo agitacija, sodočevati pa ne smejo več.

Tako se je zgodilo, da so postavljali za kandidate ljudi, ki med klerikalnimi pristaji samimi ne uživajo mnogo zaupanja. Redi tega ni čudno, če se med ljubljanskimi klerikalci zadnje čase mnogo govori o koristih in koristih, k čemur so seveda tudi mnogo prepomogla razna imenovanja na magistratu.

Vse to je povod, da se je obstoječe nezadovoljstvo med krščanskimi socialci, ki so povsod potisnjeni v stran, še povečalo. Med njimi se je celo pričela širiti misel popolne abstinence pri skupščinskih in občinskih volitvah, češ da so klerikalni voditelji ne bodo prej izpametovali, dokler ne bodo pošteno tepeni.

Klerikalni voditelji upajo, da jim bodo pri skupščinskih volitvah izgubo med krščanskimi socialci nadomestili ljubljanski radikali, ki po dogovoru dr. Ravnharja s klerikalci niso postavili lastne kandidature v Ljubljani. Ta up je seveda zelo prazen, ker že pri januarskih občinskih volitvah klerikalci in radikali v Ljubljani skupaj niso dobili niti toliko glasov kakor SDS in NSS, da si razkol v klerikalnih vrstah takrat še ni bil tako oster.

Upoštevati je treba tudi to, da so takrat klerikalni voditelji še mogli obdržati krščanske socialce na svojih povodih z obljubo, da jim bodo za občinske volitve prepustili popolnoma svobodne roke, danes pa je že jasno, da se ta obljuba nikdar ne bo izpolnila. Na drugi strani pa je med ljubljanskimi radikali precej takih, ki jih prav nič ne mikajo, odreči se popolnoma vsem naprednim idejam in reševati najkonzervativnejši del klerikalne stranke.

Da bi krščanske socialce spravili v zmedo in zmanjšali njihov odpor, so klerikalni voditelji sklenili, da postavijo za ljubljanske občinske volitve kot nosilca svoje kandidatne liste dr. Gosarja, ki je nekdanji veljal za voditelja krščanskih socialcev. Dr. Gosar, ki mora biti dr. Korošcu hvaležen za ministrsko mesto v Uzunovičevi vladi, je sicer s to vlogo zadovoljen, niso pa zadovoljni krščanski socialci, ki jih je že prej razočaralo dr. Gosarjevo likvidiranje socialnega skrbstva v državi. Zato so poslali nedavno k njemu deputacijo z zahtevo, naj se izjavi, ali je na njihovi strani ali pa na strani vodstva SLS. Dr. Gosar jih je seveda začuden zavrnil, češ, da vendar ne morejo od njega zahtevati, naj bi nastopil proti vodstvu S. L. S. z ozirom na to izjavo je treba smatrati odnose med krščanskimi socialci in dr. Gosarjem za prekinjene. Sicer je pa že prej nekoč dr. Gosar napravil slično kretanje, ko so se pred zadnjimi občinskimi volitvami vinarji v ljubljanskem okraju, člani krščanske - socialne Jugoslovske strokovne zveze, uprli diktaturi vodstva klerikalne stranke pri imenovanju kandidata ter postavili lastno kandidatno listo. Takrat je dr. Gosar pustil člane JSZ Delavske zveze na cedilu ter je celo z vso vehemenco nastopil proti njim. Vera v »delavskega voditelja« dr. Gosarja je umevno po vsem tem zelo padla.

Dr. Gosar pa ne predstavlja edinih limanic, ki jih nastavlja klerikalni voditelj. Že večkrat prevaranim krščanskim socialcem. Posebno akcijo v to svrhu je uvedel član gerentskega sosveta na magistratu g. Pirca. Ta se je lotil članov takozvane »Krekove mladine«, ki jim obljube osnove posebne Krekove godbe. (Uboži dr. Krek!) Vsa, kdor bo član te godbe, bo dobil službo na magistratu, kakor jo je po zaslugi g. Pirca res že dobil kapelnik božične godbe. Ta je nekdanji komandir pri šentjakobskih procesijah rakovniško godbo, je nedavno opustil svojo učiteljsko službo in dirigira sedaj v mestnem knjižovodstvu bogve kaj. Očitno pa ima nalogo, po navodilih g. Pirca, organizirati na račun mestne občine Krekovo godbo, ki naj bi krščanskim socialcem godla razne mile »vize«, kadar bi se jezili nad klerikalnimi voditelji.

Stvar je sicer smešna, toda resnična. Dvomimo pa, da bi se g. Pirca posrečilo spraviti do občinskih volitev vse potrebne godbe na magistrat, vsekakor pa smo mnenja, da zelo slabo komponira in da ne bodo plesali po njegovih melodijah niti krščanski socialci, še manj pa napredni ljubljanski volilci.

Ponesrečena oficerska revolta na Portugalskem

Demisija vlade.

— London, 13. avgusta. Glasom vesti s portugalske meje je bil včeraj poslušan v Lizboni državni udar, ki pa se je ponesrečil. Prevrta so organizirali oficirji iz Lizbone in Oportu. Vlada je objavila danes komunik, v katerem naglašja, da je vstaja zadušena in da ima vlada oblast popolnoma v svojih rokah. Vlado krogi zatrjujejo, da imajo zaslanbo v armadi, ki je po svoji veliki večini na strani republikancev. Portugalska vlada je danes demisijsko mirala.

Posredovanje pruskega ministra na Dunaju

— Pariz, 13. avgusta. »Petit Parisien« poroča z Dunaja, da je dospel na Dunaj pruski notranji minister. Skušal bo pomiriti avstrijsko vladno večino s socialistično opozicijo. Vedno bolj napeto razmerje med obema skupinama zelo vznemirja nemško vlado.

NESREČNA NEMŠKE LETALKE V AMERIKI

— Newyork, 13. avgusta. Znana nemška letalka Thea Raschel, ki je prispela te dni v Ameriko, se je v bližini Newyorka ponesrečila. Poizkusila je leteti pod ogromnim železniškim mostom preko Hudsona v Ponghekeepsie, a je zadelo v železje. Letalo se je zmečkallo in strmoglavilo v vodo. Kakor po čudežu, je ostala letalka pri življenju in je dobila le lažje poškodbe.

Protitujška propaganda v Ameriki

— Washington, 13. avgusta. Kakor se doznava, bo vlada že na prihodnji seji kongresa predlagala zakon, ki uvaža registracijo vseh inozemcev. Ti si bodo morali pri svojem prihodu v Ameriko dati odtisni prste. Sploh se opaža zadnje čase v Ameriki naraščajoča propaganda proti tujcem. Nekateri krogi skušajo zvaliti odgovornost za zadnje nemire, ki so v zvezi z afero Saccas in Vanzettija, na moskovsko vlado, češ da pošilja v Ameriko svoje agitatorje in provokatorje. Nekateri konservativni listi zahtevajo, naj vlada izžene vse inozemce, ki so prišli v Ameriko brez dovoljenja ameriških oblasti.

FAŠISTIČNO IZZIVANJE

— Pariz, 13. avgusta. Prekrstitev Mont Blanca v Monte Mussolini, ki so jo proklamirali te dni italijanski fašisti, je zvala v francoskih krogih precejšnje ogorčenje. Neke parlamentarne skupine je financirala karavano planin, vodnikov, ki bodo prihodnje dni splezali na vrh Mont Blanca in zasadili tam francosko zastavo v opomin fašistom, da leži vrh Mont Blanca še na francoskem ozemlju.

SMRTNA KAZEN V GRČIJI

— Atene, 13. avgusta. Grška vlada je tik pred svojim odstopom na zadnji seji ministrskega sveta sklenila zopetno uvedbo smrtne kazni v Grčiji.

SMRTNE OBSODBE V RUSIJI

— Berlin, 13. avgusta. Po poročilih iz Moskve so bili obsojeni na smrt štirje mongolski knezi, ki so agitirali za priključitev Mongolije k Kitajski.

Vedno nove kolesne tatvine

Letos je bilo ukradenih v Ljubljani že 200 koles.

Zadnji čas so postali kolesarski tatovi v Ljubljani in bližnji okolici sila predrzni ter so razvili zelo živahno delovanje. Vedno so ia poslu. Dnevno se vrše tatvine večinoma novih koles, kajti tatovi zmetujejo staro ropotijo, ki je ne morejo spraviti v promet. Tatovi so postali prava šiba za lastnike koles, ki so v vednem strahu, da jim nekega dne kljub največji previdnosti kak tat ne izmakne kolesa iz veže ali odkod drugod. Tatovi so postali prava šiba za lastnike koles, ki so v vednem strahu, da jim nekega dne kljub največji previdnosti kak tat ne izmakne kolesa iz veže ali odkod drugod. Tatovi so postali prava šiba za lastnike koles, ki so v vednem strahu, da jim nekega dne kljub največji previdnosti kak tat ne izmakne kolesa iz veže ali odkod drugod.

Kriminalni organi, ki imajo opravka s kolesarskimi tatovi, zatrjujejo, da je bilo letos že nad 200 koles v Ljubljani in okolici ukradenih. Od pretekle sobote dalje se tatvine koles vrše dan na dan.

Na Prulah stanujoči tesarski mojster Fran Martine je imel v četrtek opravka pri mestnem gospodarskem uradu v Šolskem drevo-redu. Pred uradom je pustil svoje novo, 2200 Din vredno kolo znamke »Tribuna«. Kolo je bilo zaklenjeno z varnostno ključavnico. Ko je g. Martine zapustil urad, je presenečen zapazil, da kolesa ni. Neki pasant ga je pozneje opozoril, kako je okoli 90letni, sivobledi človek nesel iz kresja na plehkih povsem novo kolo. S kolesom je korakal v smeri proti Cankarjevemu nabrežju. Ukradeni kolo nosi tovarniško številko 664.725.

V Spodnji Šiški stanujoči železničar Albin Zidan se je pripeljal v četrtek popoldne do mestne zastajalnice v Prečni ulici. Svoje kolo znamke »Waffenrad« s številko 319.968 je postavil v vežo. Sam je odšel v zastajalnico, kjer se je vršila dražba zastavljenih predmetov. Tudi njemu je neznan tat odpeljal kolo iz veže. Kolo je bilo zaklenjeno, toda tat je bil očitno izbiran v mehanizmu varnostne ključavnice.

O vsaki tatvini kolesa so takoj obveščene vse policijske stražnice in bližnje orožniške stanice. Včeraj popoldne je prišlo iz Brezovice telefonsko poročilo, da je tamonja orožniška postaja prejela nekega 30letnega Jerneja K., ki ima levo roko v zapestju odrezano. Ta se je vozil na popolnoma novem kolesu. Ko so ga orožniki vprašali, od kod ima kolo, je kratko odvrnil: »Kupil sem ga v Ljubljani pri Gorcu za 2000 Din.«

Izkazalo pa se je, da to ni res in ki je po daljšem zaslišanju priznal, da je kolo ukradel v sredo proti večeru na Starem trgu. Kolo je last trgovca g. Janka Vetrina, ki ima redko srečo, da so tatu izsledili in to še tako kmalu.

Včeraj popoldne se je mudil na univerzi tehnik Fran Bratkovič, stanujoč v Kosezah št. 27. Svoje kolo je pustil v avli. Ko je uredil svoje zadeve, kolesa ni bilo več. Kolo je znamke »Esk« in vredno okrog 1300 Din.

Včeraj popoldne bi delavci in zidarji, zaposleni pri renovaciji Filipovega dvorca na Cankarjevem nabrežju, kmalu linčali drznega kolesarskega tatu. Bosanec Nikola Jokić je pograbil za kolo zidarja Franca Gradetija. Drugi delavci so to opazili in naglo zdirjali za tatom, ki je hotel zbežati po Franciškanskem mostu. Planili so na njega, mu vzeli kolo ter ga močno preplepli. Konec samolastni justifikaciji je napravil stražnik, ki je Jokića odpeljal v zapor.

Vladna kriza v Grčiji

— Atene, 13. avgusta. Atenska vlada je radi nesoglasij med notranjim in finančnim ministrom glede izvedbe raznih finančnih reform podala demisijo. Iz vlade so izstopili tudi rojalisti. Danes se je vrnil iz inozemstva finančni minister Kafandaris ter imel daljšo konferenco z ministrskim predsednikom Zaimosom glede sestave nove vlade. Vlado bosta po vsej priliki sestavila dva republikanska voditelja, v vladno koalicijo pa bo stopila tudi stranka generala Metaxasa.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (v oklepaju zaključki). Curih 1093.50 1096.50 (1095.—), Dunaj 8.005 — 8.0075 (—), London 275.85 — 276.45 (276.25), Newyork 0—56.80 (—), Praga 168.20—169.— (168.60).

Elektr. Celjska posojilnica 197—199, Ljubljanska kreditna banka 142 denar, Merkantilna 90 blago, Prašedionca 850 denar, Kreditni zavod 160 denar, Veve 135 denar, Stavbna 56 denar, Sešir 104 denar.

Lesni trg: Tedenca neizpremenjena. Zaključek 2 vagona in sicer 1 vagon bukovih drv brez okroglice, franco vagon nakladalna postaja 19.50 in 1 vagon desk, smreka in jelka, paralelnih, ostrorobnih, očeljenih, IV, franco vagon nakladalna postaja 360.

Deželni pridelki. Tedenca za pšenico neizpremenjena, za turščico zelo čvrsta. Zaključek ni bilo.

ZAGREBSKA BORZA.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Devize: London 276 — 20, Newyork 56.78, Milan 309.25, Curih 10.95, Berlin 13.53, Dunaj 800.625, Praga 168.60.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. London 25.2125, Newyork 518.70, Pariz 20.3325, Milan 28.2375, Berlin 123.31, Beograd 9.135, Praga, 15.36.

Dogodki križem Jugoslavije

Radi poneverbe v smrt. — Žrtev svoje lahkomišelnosti. — Neroden slepar. — Na strehi aretiran pustolovec.

V Smederevu je vzbujalo splošno pozornost postopanje pisarja tamonjega velikega županstva Velimira Stefanovića. Stefanović je imel jedva 1400 Din plače, a vendar je nastopal zelo elegantno in krokale cele noči. A vse to še ni bilo tako zelo sumljivo, da si ljudje že mnogo govorili. Pred par dnevi pa je v neki smederevski kavarni zakvarjal celih 6000 Din. Stvar je prišla na uho tudi velikemu županu, ki je radi tega odredil preiskavo. Stefanović je izdal obrtne liste in razna druga slična dovoljenja. Če bi pri tem sprejmal kakke nagrade, mu tega v današnjih razmerah ne bi nikdo zameril. Preiskava pa je ugotovila, da je segel tudi po državnem denarju. S prošnji in raznih vlog je trgal koleke in jih prodajal. Na ta način je poneveril okrog 10.000 Din. On je tudi sprejemal na pošti denar, določen za veliko županstvo. Ni še pojasnjeno, kako je bilo mogoče, da si je tudi od tega denarja pridržal večje zneske in poneveril okrog 25.000 Din. Preiskava se še nadaljuje in se računa, da bo poneverjena vsota še znatno višja.

Ko je Stefanović uvidel, da mu teče voda v grlo, je nenadoma izginil. Vse poizvedbe za njim so ostale brezuspešne. Šele čez tri dni so našli na obali Dunava njegovo obleko in pismo, naslovljeno na mater, ženo in brate. V pismu sporoča, da je šel prostovoljno v smrt, ker je kriv in ker ni slusal njihovih nasvetov. Truplo so našli čez dva dni nekoliko nižje v nekem grmovju.

Včeraj dopoldne se je zglasil na avstrijskem konzulatu ter zahteval precej eleganten mladenič ter zahteval avstrijski potni list. Izjavil je, da je avstrijski državljani ter izpovedal, da mu je potni list zgorel o priliki nekega požara v zagrebški okolici, ko je prenočeval pod nekim kozolcem. Ko so zahtevali od njega dokazila, da je res avstrijski državljani, je pokazal nek domovinski list. Konzulatu uvideli, da se je zdel možakar sumljiv in je zato zahteval kontrolno podpis. Podpis pa se niti najmanj ni strinjal s podpisom na domovinski. Uradnik je zato kmalu uvidel, da ima posla z goljufom. Ko se je pri nadaljnjem izpraševanju zapletel še v nadaljna protislovja, je uradnik odklonil izdajo potnega lista in poklical stražnika. Sedaj pa so postala neznanemu goljufu tla prevoča. Naglo je je skušal popihati s konzulata, toda uradniki so jo mahnil za njim. Prišel se je pravcati lov po stopnicah iz podstropja v nadstropje, dokler končno ubežnik ni dospel na podstrešje in se povzpela na streho. Šele tam so ga naposled prijeli. Pri njem so našli pravilno izstavljen potni list dunajske policijske direkcije, razen tega pa več zastavnih listov in drugih dokumentov, glasečih se na napačno ime. Policija sumi, da je prišel na zločinski način v posest teh lažnih dokumentov in je uvedla strogo preiskavo. Bržkone se je vjel v lastne mreže kak premeten goljuf.

Razgovor z Jankom Lavrinom

V Slovenijo je dospel iz Anglije naš rojak g. Janko Lavrin, vseučiliški profesor na univerzi v Nottinghamu. Bil je tako ljubozljiv, da se je odzval povabilu našega urednika, ki mu je zastavil v informacijo našemu občinstvu več vprašanj.

Javnost se zanima za Vas. Od kdaj ste vseučiliški profesor v Londonu in kako ste bili imenovani na to mesto?

Ko sem pred vojno končal gimnazijske študije na Sušaku, sem odšel na visokošolski študij v Rusijo in kasneje v Skandinavijo. Med svetovno vojno sem kot član redakcije svetovnega lista «Novoje vremja» v Petrogradu prepoznal vso Evropo, ki je pripadala antantnim državam. Mudil sem se na vseh važnejših bojiščih, n. pr. na francoski fronti in na solunski. Ko je izbruhnila v Rusiji l. 1917 revolucija, sem bil v Angliji. Kmalu nato sem se pričel udejstvovati kot angleški novinar.

Serija mojih člankov v nekem razrednem angleškem tedniku o ruski in o skandinavski literaturi je vzbudila veliko pozornost. L. 1918. sem se udeležil natečaja za docenturo ruskega jezika in literature na univerzi v Nottinghamu. Moje delo je bilo sprejeto kot najboljši in tako sem postal docent. Štiri leta pozneje sem bil imenovan za rednega profesorja. Večkrat predavam tudi na univerzi v Londonu, kjer sem član slavistične fakultete (School of Slavonic Studies).

Kateri knjige ste dosedaj spisali v angleščini?

Prve moje stvari so izšle v ruščini. Mnogo sem prevajal, med drugim sem n. pr. prevedel na ruščino Cankarjevo «Hišo Marije Pomočnice» (l. 1912).

Od l. 1917. pišem samo v angleščini. Dosedaj so izšle sledeče knjige:

1. Dostojevski in njegovo ustvarjanje.
2. Ibsen in njegovo ustvarjanje.
3. Nietzsche in moderna zavest.
4. Tolstoj.
5. Gogoli.

Se pred božičem izide še štiri knjige: «Zgodovina ruske književnosti». Večina knjig je prevedena v razne jezike, Tolstoj celo v japonsčino. Vse knjige so psihokritične. Po raznih revijah je raztresenih mnogo drugih študij.

Kakšne načrte imate za bodočnost?

O načrtih za bodočnost je težko govoriti. Zaukrat imam v mislih celo vrsto novih knjig in študij. Veliko se zavzemam za vitalne stike med Jugoslavijo in Anglijo. V Sloveniji sem dal

vzpodbudo za slovenski Pen-klub (mednarodna organizacija poetov, eselistov in kritikov). Tokrat sem prišel v Slovenijo z Wilfredom Hindle-jem, članom redakcije londonskega dnevnika «Times». G. Hindle ureja pri tem listu literarno in pedagoško prilogo. V Slovenijo je prišel za dva tedna zaradi pedagoške priloge, za katero hoče napisati nekaj o jugoslovensko-angleških stikih. G. Hindle je poleg tega član redakcije najbolj razširjenega dnevnika v severni Angliji «Yorkshire Post». Mogoče Vas bo zanimalo, da bo v kratkem delal doktorat o našem Prešernu. G. Hindle namerava prirediti v Ljubljani dva predavanja v francoskem jeziku o sodobnem angleškem romanu in o Shawu. Predavanja se bodo vršila pod okriljem Pen-kluba.

Kaj pravite k našim domačim razmeram?

Sodbe o naših domačih razmerah se rajiš vzdržim. Rečem Vam pa, da je Slovenija najlepša zemlja na svetu. O tem sem se prepričal, ko sem prepoznal Evropo, Azijo in Afriko. Najljubše so mi naše gore. Počitnice do konca avgusta bom prebil v kamniških planinah.

Srednji vek

V klerikalni gorenjski občini je bil veren in pobožen občan pregrešnega mnjenja, da gospod župnik nima od Boga naročila, da mora samostano komandirati tudi posvetne zadeve občine. In storil je usoden korak ter se pridružil skupini, ki je postavila proti gosp. župniku lastno kandidirano listo. Dan po volitvah je dobil sledeči, od g. župnika lastnorodno napisani in podpisani ferman:

Zaradi očitnega pohujšanja, ki ste ga dali celi občini pretečene dni, ko ste vedoma in zlobno lagali in obrekovali, Vas kot Vaš župnik izključim za dobo pet mesecev, od 20. decembra t. l. od sv. obhajila in torej ne dovolim Vam pristopiti k mizi Gospodovi in župnijskih naših občin.

Ako bi pa vzkjub prepovedi pristopili, Vas obhajajoči duhovnik prezre. O tem obveščam vse dotične duhovnike.

Ze mnogokrat so se farani nad Vašo skrajno hinavščino in zlobnostjo spodtikali, ko so Vas kot očitnega grešnika gledali pri mizi Gospodovi Res! Vaša drznost je presegala in presega vse meje!

Bil sem do Vas skrajno obzirljiv in prizanesljiv, a sedaj ste dopolnili mero

hudobije in zato Vas kot očitnega grešnika cerkveno kaznujem.

Če se pa v tem času sopes pregrešite s kakšno očitno lažjo ali obrekovanjem, bodele izključeni od sv. obhajila vernikov do posta prihodnjega leta.

V slučaju, da bi v tem času smrtno nevarno oboleli, bodele obžalovali pohujšanje pred tremi pričami in prosili odpuščenja, kar bodo dotične priče razglasile po občini.

N. B. Opozarjam Vas, da me do tega koraka ni prisilila nobena maščevalnost zaradi agitiranja ampak hočem, da Aleš postane vreden svojih dveh poslušnih bratov! Da Aleš spozna, da se nahaja na zelo nevarni poti pogube!

Glede volitve pripominam, da mi je še celo všeč, da pride nekaj drugih mož v odbor! Pa niso vršili v odbor po poslušni agitaciji!

Prepis dobeseden. — Original v roki g. Sabotyja.

O gospodarstvu na ljubljanskem magistratu

«Slovenec» še zmerom trdovratno trdi, da v času delovanja sosveta SLS ni bil v mestno službo sprejet noben sorodnik kakega sosvetnika. Ugotavljamo, da je bil dotični uslužbenec, katerega je vladni komisar z ozirom na odkritja v «Slovenkem» Narod» pozval, naj poda ostavko, nastavljen pri mestnem vžitniškem uradu letos s 1. aprilom. Sosvet vladnem komisarju pa je bil imenovan 25. marca t. l., tako da se je nastavitve izvršila že pod pritiskom članov sosveta. Sicer pa pri tej stvari ne gre toliko za dejstvo, da je bil dotičnik nastavljen kot sorodnik nekega sosvetnika, ampak da je bil nastavljen za nezadostno kvalifikacijo in klub poneverbi še nadalje obdržan v mestni službi, čeprav bi bil vsakdo drugi takoj odpuščen. To se je moglo zgoditi le zato, ker je bil odločen klerikalni sosvetnik njegov bližnji sorodnik.

«Slovenec» namiguje tudi na neko afero na kolizejski mitnici. Nekaj L. O. je bil v resnici svoje čase uslužben pri mestnem vžitniškem uradu in je zakrivil neke neurednosti. Bil pa je takoj odpuščen iz mestne vžitniške službe, toda pod gerentstvom pok. dr. Periča je bil sprejet ponovno v mestno službo in bivši gerentski svet ima samo to krivdo, da ga je nadalje obdržal. Ugotavljamo pa, da ta človek ni bil nikdar pristav SDS, pač pa pristav SLS, njen zelo agilen agitator ter tudi član klerikalne organizacije mestnih uslužbencev «Edinosti».

Sokol

Sokolske prireditve v nedeljo.
Sokolska župa v Novem mestu priredi ob proslavi 40-letnice novomeškega društva župni zlet.

Sokolsko društvo v Zireh proslavi 20-letnico svojelega obstoja in otvori letno telovadnico.

Sokol Litla-Smartno ima javno telovadbo.

Sokolsko društvo v Rajhenburgu priredi javni nastop združen za vrtno veselico. V Lutomeru otvori sokolsko društvo društvo svoj dom in se vrši okrožni sokolski zlet Mariborske župe.

V Grosupljem je otvoritev telovadnice, združena z javno telovadbo.

V Bohinjski Bistrici se vrši 15. t. m. naraščajski zlet gorenjske župe. — Za vse te prireditve je dovoljena polovična zbirala.

V župi Rieka — Sušak sta se ustanovili dve novi društvi i. s. Donja Dabrave in Vrhniki.

— Sokol v Mostah priredi 15. avgusta t. l. na Slapničarjevem vrtu v Novem Vodmatu javno telovadbo z ljudsko veselico. Vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabimo, da mnogobrojno poseti to lepo prireditev ter tako zagotovi društvu čim častnejši gmeten in moralen uspeh. 597-n.

Sokolska župa «Aleksa Šantič» v Mostarju je ena najprirednejših žup JSS. Zdaj hočejo sezidati v Mostarju sokolski dom, ki se bo imenoval «Sokolski dom Alekse Šantiča v Mostarju». V gradbenem odboru je 6 članov, najstarejših sokolskih delavcev. Na čelu te šestorice stoji izredno agilni sokolski delavec — župni starosta Br. Čedo Milič, ki je prvi dal svoj prilog 50.000 Din. Po zaslugi takih poštovanih bratov bo imel Mostar, kjer je eno najstarejših sokolskih društev v Bosni in Hercegovini, in kjer je sedež ene največjih žup JSS, kmalu svoj krov, novo sokolsko trdnjavo.

— To je Henry Garrick s svojo lepo mlado ženo!

Vesela se je prav na ženski način tem bolj, ko je opazila, da je postajala Lilian Mervil, ki je seveda sedela poleg nje v loži, vedno bolj nervozna in nestrna in da si je zaman prizadevala, da bo obrnila pozornost publike nase. Žetudi je svoje do skrajnosti razvlečeno telo nagibala daleč čez ograje lože.

Z njo sta se veselila tudi Fred Holme in Dora, ki sta sedela v ozadju lože. Fred je zaupno podrežal Doro in ji hudomušno zašepetal:

— Gospa Mervil se namerava pravkar razpociti. Je pa tudi zelo neumno od nje, da se kaže poleg Frances. Take primerjave ne prenese več.

Zadnji akordi overture so izzveneli, ko je stopil v ložo eden izmed Garrickovih tajnikov in spregovoril par besed s svojim šefom, kakor je Henry planil po koncu, se površno opravičil in naglo odšel. Poklicali so ga v nujnih zadevah. Frances ni imela več veselja in le s težavo se je vzdržala, da jo niso obile solze. Nervozno se je ozirala, ali se morda njen soprog ne vrne. A ni ga bilo več nazaj.

Večer za večerom je prihajal Garrick v zadnjem trenutku h kosilu, poljubil svojo ženo na čelo, hlastno je po-

Sport

Opozorilo avtomobilistom za ljubljensko tekmo

Vodstvo ljubljenske dirke slednjič opozarja vse avtomobiliste in motocikliste, ki posetijo ljubljensko dirko, da vozijo po vseh dovoljenih cestah, posebno po cesti Ljubljana-Kranj-Tržič, Bled-Kranj-Tržič ter Bled-Begunje-Tržič, z največjo previdnostjo. Med Naklem in Tržičem so štirje nezavarni železniški prelazi. Na tej progi vozijo zjutraj in popoldne posebni vlaki, tako, da je treba na teh prehodih posebno paziti. Opozarjamo nadalje na ostre ovinkove v Naklem, na Pristavi ter na ozko pasajo v Tržiču. Skoz Tržič in odtoč naprej je vsaka hitra vožnja pred ali po dirki prepovedana; prehiteneje je zabranjeno. Orožništvo, kontrolorji in reditelji imajo strog nadzor brez izjeme postopaj brezobzirno proti vsakemu vozaču, ki vozi prehitro ali nepravilno. Brzina na serpentinah ne sme prekorati 20 km na uro, na spodnjem delu ceste pa ne 30 km na uro. Pri parkiranju kakor tudi pri odhodu naj bo vsakdo potrpežljiv in obziren do drugih. Po navodilih funkcionarjev, orožnikov in rediteljev se je treba ravnati brez ugovorov.

Inozemski posetniki ljubljenske tekme.

Poleg mnogo inozemskih vozačev bo imela Slovenija priliko pozdraviti na ljubljenski tekmi polno drugih inozemskih gostov. Avtomobilskemu klubu v Ljubljani so že napovedali prihod predsednik avstrijskega, koroškega in štajerskega avtomobilskega kluba, avstrijski poslanik g. Hoffinger ter predsednik avstrijske motociklistične zveze ing. Böckl. Sploh je ljubljenska tekma pripeljala mnogo radovednežev v naše kraje. Polno nemških in českih letoviščarjev z Bleda, Bohinja in ostale Gorenjske se je že mudilo ob času treninga v Tržiču in pričakovali je, da bo naval gledalcev veliki. Tudi iz Celovca, Gradca in Velikega je prijavljenih že mnogo gostov.

Lanska tekma s svojimi izbornimi rezultati in naravnost vzgledno izvedeno organizacijo privablja lete gledalce in konkuren-te. Zelo pospešuje dotok tujcev tudi znana jugoslovenska gostoljubnost ter vpludnost in prvotna disciplina naših varnostnih in finančnih organov. Ze ob priliki treniranja se je pokazalo, da deluje organizacija teh institucij brezhibno, točno in strumno. Kakor znano, so se izrazili nemški avtomobilisti pri svojem obisku v Jugoslaviji jako laskavo, tako o naših sportnih, kakor tudi o varnostnih organizacijah. Ne smemo pozabiti, kolikolega pomena za tujski promet ter za dobrobit naših krajev so naše sportne prireditve in zato moramo znati ceniti obisk naših sosedov in ostalih inozemcev.

Ze dejstvo, da sta se prijavila za dirko na Ljubelj dva najodličnejša nemška sportnika, princ Leiningen in grof Berckheim na najboljših svetovnih znamkah Bugatti in Mercedes-kompressor kaže, da pojmuje inozemstvo v polnem obsegu pomen ljubljenske prireditve. Pred vsem gre pa tudi hvala našim avtomobilskim trgovcem in zastopnikom, ki so zainteresirali poleg domačih tudi tujke vozače.

— **Obisk ljubljenske tekme.** Ker bo po vsem pričakovanju na ljubljenski tekmi obisk ogromen, opozarja Avtomobilski klub občinstvo, da se pravčasno razporedi ob progi. Iz Tržiča do starta rabijo pešci pri zmerni hoji ca. 40 minut, do cilja pa pri-licno dve uri. Na cju bo pripravljen prostor za približno 300 gledalcev in na serpentinah od Sv. Anke do cilja približno za 1000. Da se preprečijo eventualne nezgode, ki bi mogle nastati zaradi prenapolnjene ceste, bo ta del ceste zaprt, kakor hitro bo napolnjen z določenim številom gledalcev ter se bo zapiral z sukcesivno od cilja proti Sv. Ani. Ker se nahajajo na raznih delih ceste med Tržičem in med mejo posestva z nasadi, travniki itd. in da se ne poškodeje teh nasadov, se gledalci naprošajo, da ne skušajo krajsati poti preko travnikov, niti v vrto, marveč hodijo po običajnih potih, vedno se držijo desne strani ceste.

— **Nogometne tekme za poškodbeni fond LNP**

I. kolo: Jadran : Krakovo — Primorje : Hermes — Ilirija : Slovan.

Po enomesečnem odmoru se vrše jutri, v nedeljo in na praznik na igrišču ASK Primorja prve tekme letošnje jesenske sezone.

I. kolo tekem za poškodbeni fond LNP, ki ga morejo absolvirati klubi v najmočnejših sestavih — tudi z igralci, ki v prvenstvu še ne smejo nastopati — obeta prinesiti zelo zanimive in živahne tekme. Sportno publiko opozarjamo na te tekme posebno, ker je preseček namenjen fondu za pomoč poškodovanim in obolelim igralcem naših nogometnih klubov, torej v smnen, ki zasluži vsostoransko podporo.

Tekme se vrše v sledečem redu: v nedeljo ob 16. Jadran : Krakovo, ob 17.30 Primorje : Hermes; na praznik ob 17.30 Ilirija : Slovan.

— **Sekcija ZNS-a.** (Službeno.) Delegirani so se za tekme 13. do 15. t. m.: 13. t. m. igr. Ilirija ob 17.45 Ilirija jun. : Jadran jun. g. Hiti; 14. t. m. igr. Ilirija ob 8.30 Krakovo jun. : Mars g. Kemperle; igr. Primorja ob 16. Krakovo : Jadran g. Fink; igr. Primorja ob 17.30 Primorje : Hermes g. Smole; 15. t. m. igr. Ilirija ob 8.30 Ilirija jun. : Krakovo jun. g. Smole; igr. Primorja ob 17.30 Ilirija : Slovan g. Kemperle. Delegirani sodniki se opozarjajo na objavo v knjigi sekcije v kavarni «Evropa». — Dalje se delegira za prijateljsko tekmo Slivnica : Javornik v Cerkljani dne 14. t. m. g. Deržaj. — Načelnik.

— **Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije** se nadaljujejo danes, jutri in na praznik na igrišču SK Ilirije v sledečem redu: danes, v soboto, ob 17.45 Ilirija : Jadran, v nedeljo dopoldne ob 8.30 Krakovo : Mars, na praznik ob 8.30 Ilirija : Krakovo. — Prehodni pokal je razstavljen v izložbi trgovine J. Gorec na Dunajski cesti.

— **Službeno iz LHP** (iz seje 10. t. m.). Vzamemo se za znanje prijavo tekme SK Ilirija — SK Slivnica dne 14. t. m. Sodnik g. Baltesar. Zrebanje prvenstvenih tekem za jesensko sezono je izpadlo sledeče: 28. avgusta Ilirija — Primorje, Mura — Maribor (v Murski soboti), 8. septembra Ilirija — Atena, Primorje — Maribor (v Mariboru); 11. IX. Ilirija — Mura (v Murski soboti), Atena — Primorje; 18. IX. Ilirija — Maribor (v Ljubljani); 25. IX. Primorje — Mura (Ljubljana); 2. oktobra Atena — Maribor (Ljubljana), 9. X. Atena — Mura (Ljubljana). — Tajnik.

— **Lahkotletsko prvenstvo Slovenije za poedince.** V nedeljo 14. in ponedeljek 15. se vrši na igrišču Ilirije, obakrat ob 16. lahkotletsko prvenstvo poedincev za l. 1927. Prijavili so se samo atleti Ilirije in Primorja, dočim izvenljudjanski klubi niso nikogar prijavi. Tekmuje se v sledečih točkah: 14. avgusta: 100 m predtek, skok v dalj, 100 m semifinale, kopje, 100 m finale, skok v vis, 4 X 100 m predtek, 1500 m 200 m predtek, kroga, 400 m predtek; 15. avgusta: 4 X 100 m finale, troskok, 200 m semifinale, disk, 200 m finale, 5000 m, 400 m finale, skok ob palici, 800 m, kladivo, 400 X 300 X 200 X 100. Vstopnina je v propagandne svrhe minimalna.

Izpred sodišča
Razburjeni Sime.

Nekatere ženske preveč govorijo in iz tega nastanejo čenče. No, ženskam tudi ni toliko zameriti, a žal, da je danes tudi možkih klepetulj več kot dovolj.

Sime za Savo je čul, da opravlja njegov znanec Tomaž njegovo ženo Mino, čes, da je gnoj, ki doma leži, da sta ona in Sime be-rača, ki nič drugega nimata kot samo posteljo, a ta postelja pa vso noč škripa.

Simu je bilo dovolj, najbolj pa je jezilo ono o škripanju, kaj pač komu mar, če doma postelja škripa, si je mislil in šel nad Tomaža, ki ga pa ni bilo doma. Našel pa je Zeno Anko, ki povedal, kar ji gre, jo osual in treščil v zid, da je skoro steno prodral. Potem je godrajajoč odšel. Pa je na veži naletel na samega Tomaža. — Se danes te moram fantati, je zavpil Sime, in segel po svoj fovek. Predno je Simetov fovek prilezel iz hlačenega žepa, se je Tomaž že skril na varno, odkoder je vpil in žugal za debelim zidom, da se bosta že videla pred sodnikom.

In res je bil Sime ovađen radi nevarne grožnje in poškodbe.

Državni pravdnik je pa spoznal, da Sime ni tako nevarna zver in je zavezo radi grožnje kar lepo ustavil; raditega, ker je Sime poškoval Anko in jo malo pretro naslonil ob zid, bo pa sedel 24 ur v zaporu.

Tomaž je ugovarjal, da je kazen premajhna, a sodnik mu je lepo povedal, da ima na sodnji samo sodnik prvo besedo in naj se lepo obnaša, če ne bo še on delal Simu družino pri ričetu.

— **Danes: Sobota, 13. avgusta 1927;** katoličani: Kasian; pravoslavni: 31. julija, Jevronim.

Jutri: Nedelja, 14. avgusta 1927; katoličani: Euzebij; pravoslavni: 1. avgusta, Nal. sv. Krsta.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Dva simulantca.

KINO DVOR: Galantni oficer.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: »Dva simulantca.

Kino Dvor: »Galantni oficer.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustari, Sv. Petra cesta; Hočvar, Sp. šiška.

ZA NAŠE NAROČNIKE.

Danes so na vrsti naročniki serij C in Č.

— Danes hočem ostati človek in ne stroj. Vrag vzemi vse posle, ostanem doma!

Frances bi bila najraje zavriskala. Morda je bil to pričetek spoznanja, uvidevanja? Sklenila je, da mu ta večer napravi tako lep in prijeten, da se mu bo za vedno zaisdal v spominu. Naročila je, naj servirajo moka-kavo in sadije v njenem budoarju, smuknila naglo iz jedilnice in se pojavila par minut kasneje v kimonu iz bele svile z nežnimi zlatimi cvetkami. Ničesar drugega ni imela na sebi, kakor ta kimono, njen nepokvarjen dekliški obrazek je žarel v prijetni rdečici, vztrepetala je, ko jo je sklenil v svoje roke in jo vroče poljubil.

Val, ki je stresel njeno telo, je prešel na njega, čutil je mehko, toplo telo pod pajčevinasto tkanino, stiskal jo je k sebi in jo poljubljaj divje in vroče, kakor od prvih dni v pragozdu ne več in jo potegnil k sebi na nizko blazino.

A že v naslednjem hipu je planil zopet k telefonu in naročil, naj ga zvežejo semkaj, ako bi ga kdo klical.

Zopet se je sklonil k svoji mladi ženi, toda njo je že minila pojnost, le grenak smeh je še trepetal na njenih ustnicah. Zopet je zazvonil telefon in ga ločil od nje...

Hugo Bettauer: 31

Najlepša žena sveta

Liliane družbe Franci ni marala, Dora ni znala jahati in tako se je končno Franci priučila običaju ameriških žensk in pozno dopoldne ostala v postelji.

V Metropolitan-operi je nastopil Čajlapin. Cene so bile zvišane, lože so zdražbali. Garrick je po Fredu Holmeju kupil ložo za 200 milijonov avstrijskih kron. Frances je zabolela, da je slišala o tem. Pravkar je namreč dobila pismo od svojega mladega prijatelja Rolfa, ki je hrepenel po njej. Pismo je razodevalo vso njegovo srčno bol in skrb. Med drugim je pisal:

»Tukaj na Dunaju je vse križem-kražem. Stavke, draginja, beda, redukcije in odpusti. samomor. Strašno! V naši hiši je stara Wimerica izvršila samomor in v sosednji hiši je gospa Vondrak umorila sebe in svoja dva otroka. Tudi meni se godi prav mizerno. Nikdo nima denarja, da bi se dal slikati, mazati moram za popackane humoristične cunje, da ne padem v breme svojim siromašnim staršem. A vendar bi se rad še toliko učil, rad bi se odpravil v Italijo, v

Florenco in Rim; a vse to bodo ostale le krasne, neizpolnjene sanje.

Dvesto milijonov za eno samo ložo! S tem bi ne bilo pomagano samo Rolfu, marveč mnogim, mnogim drugim ljudem na Dunaju!

Rolf bi sicer od nje ne sprejel denarja, toda s par tisoč dolarji bi lahko rešila mnogo uničenih eksisten...

Z velikimi težavami se ji je posrečilo, da je še tega ne govorila s Henryjem na samem med štirimi očmi. V veliki zadregi mu je sporočila svojo prošnjo, on, najbogatejši mož na svetu, pa ji je ozlovoljen odvrnil:

— Sedaj si Američanka in če hočeš deliti dobrote, delaj to tukaj, v Ameriki. Tu je prav tako mnogo bede in pomankanja kakor drugod! Sicer pa sem pravkar zgradil z lastnimi sredstvi veliko bolnico na Long Islandu in s tem so moji krediti, določeni za filantropijo, zaenkrat izčrpani.

Frances je sklonila glavo in krenila razgovor v drugo smer.

Vseeno se je veselila na obisk opere, ker si je gospod soprog vzel toliko časa, da pojde z njo prvič skupno v gledališče. Veselila se je, ko je videla, kako se je naperilo na njo tisoč daljnogledov in vsa ogromna dvorana je šepetala in po-mežikovala;

— To je Henry Garrick s svojo lepo mlado ženo!

Vesela se je prav na ženski način tem bolj, ko je opazila, da je postajala Lilian Mervil, ki je seveda sedela poleg nje v loži, vedno bolj nervozna in nestrna in da si je zaman prizadevala, da bo obrnila pozornost publike nase.

Žetudi je svoje do skrajnosti razvlečeno telo nagibala daleč čez ograje lože.

Z njo sta se veselila tudi Fred Holme in Dora, ki sta sedela v ozadju lože. Fred je zaupno podrežal Doro in ji hudomušno zašepetal:

— Gospa Mervil se namerava pravkar razpociti. Je pa tudi zelo neumno od nje, da se kaže poleg Frances. Take primerjave ne prenese več.

Zadnji akordi overture so izzveneli, ko je stopil v ložo eden izmed Garrickovih tajnikov in spregovoril par besed s svojim šefom, kakor je Henry planil po koncu, se površno opravičil in naglo odšel. Poklicali so ga v nujnih zadevah. Frances ni imela več veselja in le s težavo se je vzdrž

Franja Koširjeva in Fran Levstik

Pesnik, satirik in kritik Fran Levstik mi je ostal v spominu iz dveh doživljajev. Oba sta me osupnila. In priznavam, da mi takrat prav zaradi teh dveh doživljajev Levstik ni bil simpatičen.

Dijaki smo zahajali v licejalko v drugem nadstropju stare gimnazije za Vodnikovim spomenikom čitat slovenske in nemške leposlovne knjige. V sobi, ki je bila obenem čitalnica, sta imela mizi Levstik in knjižnični pomočnik ali sluga. Dijaki smo sedeli po klopah za mizami in čitali. Toda Levstik je zahteval popoln mir in največjo tišino. Kadarkoli je kdo nehoti zaropotal, je Levstik nevoljno zagodnjel, ob najhujšem šepetu pa je planil in se razgodel. Nekdo je šepet neke tovariš sosedu pošepetal, razjarjeni Levstik pa ga je osorno zapodil iz knjižnice. Vsi ostali smo odšli sami, in vsaj jaz se v licejko nisem poslej kot dijak vrnil nikoli več. Levstikova nevolnost in osornost nas je pragnala za vselej.

To je bil moj prvi neprijetni doživljaj z Levstikom. Ko sem bil v četrti šoli, pa sem nekega dopoldne na Bregu srečal križev procesijo. Bila je zelo kratka. Boljšega človeka ni bilo videti. Toda med prvimi ljudmi za križem je korakal Levstik z molkom v roki. Prizor mi je ostal neizbrisen, ker mi je bil neumljiv.

Levstik je bil pač že težko bohlen, zakaj nedolgo nato smo dijaki zvedeli, da je obležal. Vzlic vsemu smo ga visoko spoštovali in nam ga je bilo žal. Ko je nena-doma umrl, smo petošolci smatrali za svojo dolžnost, da položimo venec na pesnikovo krsto. In pogreba smo se udeležili menda korporativno ter v duhu prošil pokojnika odpuščanja, da smo ga nekda v licejki razburjali ter mu njegovo osornost, ki je bila upravičena, celo zamerili...

Vsega tega sem se spominjal te dni, ko sem čital, da je odšla za Levstikom Franja Koširjeva, prav do Levstikove smrti ljubljena žena, opevani ideal, ki je izzval v pesnikovi duši nekaj najlepših naših lirskih pesnitev.

* Glej Levstikove zbrane spise, Poezije I, str. 71-118, skupaj 40 pesni in sonetov!

Med korespondenco literatov in raznih pomembnejših oseb z rajnim Vatroslavom Holcem sem našel tudi šestoro pism Franje Koširjeve. Gučičeve. Vsa pisma so iz dčbe, ko se je Fr. Levstiku blizala smrt.

Dne 29. oktobra 1887 je iz Sežane pisala Franja Vatroslavu:

»Prosim Vas, pišite mi, kako je z ubogim Levstikom; a pišite mi obširno in vso resnico! Hvaležna Vam bom za to. Vsa ljubljana nima človeka, na katerega bi se zdaj mogla obrniti... Zelo težko pričakujem Vašega pisma...»

Na Holcov odgovor je pisala Franja 3. novembra:

»...Prejmite posebno lepo, iskreno moje zahvalo za pismo in za tolažilne besede! Samo, da bi bilo moč! Oprostite, da Vam na Vaše vprašanje ne odgovorjam še danes, ker ne morem! Pozneje, a Vas bi vendar lepo prosila, da mi pošljete vsaki dan vsaj po eno pismo, ker če se ne motim, starijete z njim pod eno streho. Bridke so zame res zdaj vesti o ubogem Levstiku, a živeti brez njih, je še bolj grozno! Uslušite to moje prošnjo! Bog Vam bode povrnil in tudi jaz Vam bom vedno hvaležna.

O, da bi hotel biti Bog milostljiv! Saj je včasih tako dober ta Bog, in zdaj je tako neumljivo trd, da tako tepe to pošteno, zlato dušo! Potrpite malo z menoj, prosim Vas!...

Holz ji je odgovoril in Franja je 10. novembra pisala:

»...Pišete mi: »obrnila se mu je bolezen v glavo in zdravnik pravi, če bi tudi okrevaj, bi bil izgubljen na umu.« V teh besedah se bliska upanje, da ubogi Levstik, dasi popolnoma ozdraviti nikdar ne bo mogel, vendar lahko še toliko okrevaja, da mu bode še ubogi! To je solzni dolini, od katere se lazil! tako težka loč. In če stanje Levstikovo res še kaj upati pusti, treba je, da se mu pomaga kar je največ mogoče...» (Tu priporoča Franja, naj prelegala bolnika, »kadar se prebudi, na sveže pogrnjeno posteljo, da se medtem prva postelj prežrači, ter naj mu dajo namesto pernatih blazine žimnato, »katere so tudi sploh bolj zdrave«).

»Vidite, take reči včasih več pomagajo, ko vasa druga zdravila. Jaz sem pripravljena za ubogega vse storiti, a le na skrite, ker očitno ne smem. Ta »ne smem« pa ne znači toliko zaradi zlih ljudi, za katerih mnenje se jaz kaj malo menim, kadar mi srce in vest velevala — jaz ne smem zaradi njega samega.

Ko bi se mu pozneje zopet povrnila zvestost, o čemer jaz nikakor ne dvomim, bi ga ta moja pomoč razvihirala do brezuma.

Pišite mi, kako Vi mislite, da bi se moglo kaj storiti. Tudi o hrani mi je spregovoriti. Malo in večkrat.

Baš do tega sem pisala, ko mi pride v roke Vaše pismo. Torej res ne pomoci več? Čudne reči mi pripovedujete o njem. Ubogi, ubogi Frane! Misli! Človek ne sme na to...»

Bodite pozdravljeni in ne pozabite name. Debro delo ima plačilo že v sebi samem...» Na novo Holcovo pismo je odgovorila Franja že 5. novembra:

»...Ubogi mož! Toliko in tako goreče se neseam molila v svojem življenju, kakor molim zdaj, in vendar ne pomoci! Kako težka je Božja roka! Da bi se ga Bog usmili!

Pišete mi: »pisma Vaša je sežgal še prej on sam.« Kedo Vam je to povedal? Kaj in kako se o tem ve? Povedite mi to, posebno lepo Vas prosim. Prosim Vas tudi, poročite mi, kde stanuje žena, pri kateri Levstik zadnja leta biva. Meni je vse to neznanost...»

In ker ga je Franja prav gorko prosila, naj ji kmalu, kmalu odgovori, ji je Holz

seveda pisal iznova, a Levstik je umrl 16. novembra.

In Franja je pisala dne 17. novembra 1887: »...Ako se more in smem, prosim, položite priloženo na srce Levstikovim.

Sklenila sem, priti ga pokropiti — ker k pogrebu ne morem; bilo bi preprosto zamre; vrhu tega se nerada kažem — a v Sloven. Narodu čitam, da se ni to ne sme!

Ali bi mi Vi ne mogli pri njegovih gospodinji izprositi, da me pusti v sobo, samo ga da, četudi že v krsti, pokropim? To bi mi Vi mogel uže denes brzojavno naznati in jaz bi potem jutraj prišla. Prosim Vas!!! Bodite srečni in zdravi!...»

Holz je ugodil Franjini želji. In zadnje njeno pismo z dne 19. novembra 1887 se glasi:

»...Predno sem se včeraj ob poludnev pop, iz Ljubljane odpeljala, bila sem še na pokopališču, gledat in blagoslovit jamo, kamor ste pozneje zakopali mojega ubogega Levstika. Zares ubogega!

Oh, kolikokrat sem včeraj, peljaje se domov, glasno začela te besede! Prislediš domov, neseš bila sposobna za pisanje; vlegla sem se takoj, ker zame je bilo preveč, kar sem videla — in čutila. Noč sem imela zelo težko.

Danes kadar sem vstala, je moje prvo delo, pisati Vam.

Vsprejmite torej moj prisrčno in posebno lepo zahvalo, katero izrekam Vam in Vašej ljubeznivej gospé (h kateri Vam čestitam) za vso prijaznost, izkazano meni. Posrečilo se mi je po Vašem posredovanju, slovo vzeti vsaj od mrtvega, če mi že ne bi bilo dano, posloviti se od njega, ko je bil še živ in pri zavesti.

Oh, zakaj se jaz neseam razkrla Vam! Od tega vprašanja zdej ne morem odstopiti; vedno in vedno si ga očitam. A kako sem zopet jaz mogla razkrljati Vam, kar sem za trdno verovala, da je skrivnost vsem, katero poneseš se seboj v grob. Na! kar slišim, da je posvečena v to tudi žena, pri kateri je stanoval. Veste, da me je to kaj čudno obdavalo? Komu, komu je ubogi mož razkrljal svoje globoko, veliko srce! Daleč, zares daleč je prišlo z njim in to na vse strani!

Poleg vse hvaljene potrebe gospodinj, sestre, brata in usmiljene sestre mogel (moral!) je biti ubogi Levstik zelo zane-marjen. To sem videla včeraj prelasno. Molčimo o tem! Prestal je in pomoči ni več. A pozabiti človek vendar ne more.

Lepo hvalo Vam izrekam tudi, da ste vse moje prošnje tako vestno in tajno izvedli. Opozimljala Vas k temu neseam, ker sem vedela, s kom imam opraviti. In zelo zadovoljna sem včeraj čutila, da se neseam varala — srčna Vam hvala!

Kako vse drugače reči: »da mi iz vsega srca odpuščam, da ga blagoslovim in molim zanj; da ga prosim, naj odpusti i on meni, in vse zame prestand naj mu Bog dobrotno povrne, kakor le on povrni! zame...»

Te besede ima p. M. zapisane in drugega neseam prosila, kakor da naj ostane vsa stvar tajna, kakor na izpovednici. Odljubil mi je. A kaj je storil on? Ne samo, da ne storil nič, nego še je razpravljal in svetovat se s ženo, katere ne imela v tej stvari ne besedice vedeti.

Res je, da mi je p. M. svetoval, naj grem sama k njemu. A tega storiti jaz nisem mogla. K Levstiku jaz ne bi šla nikakor, ako bi on ne želel. To poizvedite, je bilo treba za posredovanje tretje osebe, katero sem si jaz v p. M. kaj nesrečno izbrala.

Da je mogel (moral!) Levstik name mnogo misliti, to mi kažejo vse njegove pisma, katere mi je pretečeno zimo in pomlad pošiljal vsaki dan, včasih celo po dve na en dan, (pisma), ki so živ studenec tako goreče nepobedne ljubezni, da me je včasih strah prijel, vprašaje se: kam bo to prišlo?

Torej ne mogoče misliti, da bi se ne bil želel spraviti z menoj, predno je šel na oni svet. Vrhu tega je bila naju ljubezna tako čista, kakor je more biti in idealna. Midva si imava očitali le, kolikor sva eden drugemu žallila ljubice srce: on meni z njegovo vihravostjo, a jaz z neumnim molkom, pri katerem me je držal razžaljeni čut in ponos...

Do smrti je blaga, tenkočutna, izredno bistroumna Franja ljubila pesnika Frana. Ob njegovi smrti in ob spominu na 40letnico njegove smrti prebujem ta pisma, ki so častna za oba pokojnika.

Fran Govekar.

NOGAVICE

TELEFON 110

znamko in znamko

ALS

KLJUČ

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Dober svet.

Špela: »Imam fanta pri vojakih, pa ne vem, kaj bi mu pisala. Ali imaš kakšno priročno knjigo z ljubavnimi pismi?«

Urša: Le pošlji mu od časa do časa kakšno klobaso, pa bo že razumel tvojo ljubezen.

Primorsko pismo

Domacia žival. — Ljubljanski in reški vzorčni sejem. — Laško - madžarsko pobratinstvo. — Eljen, Mussolini! — »Si« pod okriljem »snopca«.

V Trstu, 10. avgusta.

Mi Jugoslovenci smo v resnici osli, a mi Slovenci posebej pa si lahko še natakne-mo krono na svoja dolga ušesa!

Naj delajo z nami, kakor svinja z meh-om, naj nas obrekujejo, naj nas zmerjajo, naj nas prezirajo in se nam posmehujejo v lice, naj nam jih prisiljujejo z ene ali obeh strani: dobra besedica, priliznjeno vabilce, sladko nakremžen obraz, pa pozabimo vse in hajd, nesi svoje dinarje tistemu, ki ti mimogrede pljuje v skledo! Taksi smo in ni drugačni! Ko smo jo zopet in zopet izkupil, se jezimo, zabavljamo, kričimo in se pridušamo, da »nikoli več«, toda ob prvi priliki smo zopet tisti, ki nezmotljivo sedemo na nastavljeni nam lim.

Minilo je mesec dni, kar se je zaključilo v Ljubljani VII. mednarodni vzorčni ve-lesejem. Ogladal sem si ga temeljito in na-šel, da sta bili poleg treh avtomobilskih tvrdk — »Fiat«, »SIM in SPA — zastopani na njem edino le še dve italijanski tvrdki, sejmarski — šarlatanski, od katerih se eni menda ni niti dovolil prostor na velesjemu, a kupcev iz Italije — posetnikov je pač bilo, seveda naših ljudi, katerim je se posre-čilo iztrgati potni list od italijanskih obla-sti — bi menda lahko našel na prstih ene roke! One tri avtomobilske tvrdke se ve-lesejma niso mogle izogniti, ker imajo svo-ja zastopstva v Jugoslaviji in so zastopniki naši ljudje. Lahj so tako naravnost bojkoti-rali naš ljubljanski velesjem. A mi?

Sedaj se je otvoril vzorčni sejem na Re-ki. Velikanske so bile priprave in reklama ogromna. V nedeljo 7. t. m. je bila sloves-na otvoritev, ki je bila vse kaj drugega kot pa otvoritev mendarodnogospodarske institucije, kakoršna naj bi bil pač vzor-čni sejem. Sama politika, sama fašistovska nacionalna ekspanzionistična politika!

Italija se je povzpela na stopnjo evrop-ske velesile, ki se potom fašizma priprav-ja, da ustvari nov red in položi temelje nove civilizacije v svet, pišejo ob tej pri-liki italijanski listi, a sama otvoritvena slavnost ni bila drugo, kakor proslava ita-lijansko - madžarskega političnega prijateljs-tva. Predsednik vzorčnega sejma, narodni poslanik Luigi Lanfrancioni — po predse-dniku so poslali v Rim, ker menda na Reki nimajo človeka za to! — je dejal v svojem govoru dobesedno:

»Italija in Madžarska. Italijani in Madžari izvajajo iz razorov skupnega izvo-ra (?) in čvrstih skupnih tradicij, iz skupnosti interesov podlago in zaupanje v razvoj svojih odnosov prijateljstva in skupnega delovanja, ki so potrebni predpo-goj za razvoj obojestranskega narodnega gospodarstva in njihove politične (!) mo-či!« In dejal je še: »Italija, Madžarska, Re-ka so tri neločljive besede in tri uedinjene sile, ki so do ločene, da predstavljajo skup-nega, važnega činitelja v zgodovini ter po-litičnem (!) in gospodarskem napredku sočasne Evrope.« Jugoslavije, brez katere bi Reka poginila od lakote, predsednik ni omenil niti z eno besedico; omenjal je le »reško zaledje«, napram kateremu ima Ita-lija zlasti preko Reke svoje — legitimne aspiracije!

Govoril je za njim predstavitelj rimske vlade, državni podtajnik prosvetnega mi-nistrstva, Martelli, ki je pričel svoj govor na tak-le »gospodarski« način:

»Rekanje, italijanski domovini sveto ljud-stvo, kakor je svet spomin na one, ki so od Stilskega prelaza do Kvarneja, pod ne-bom in na morju, umrli, da bi dali nam pre-ostalim meje, ki jih je začrtalo Dantejevo preročanstvo, kako morem jaz, vojni pro-stovoljec in fašist, govoriti med vami brez globoke ginjenosti?«

Pa je potem nadaljeval gospod predsta-vitelj vlade, ne morda o gospodarskem po-menu reškega vzorčnega sejma, temveč o rimljanstvu, italijanstvu Reke, o vihrnem valovju slovenskega vdiranja v italijan-sko Reko, ki pa si je vendar znala ohraniti svoj italijanski značaj, o »pesniku nove Italije, rešetlju Reke, in njegovem »drž-nem odporu proti nesramnosti zaveznikov in šufartari vlade, o zaslugah renegata Gros-sicha (Grosiča) in sedanjega reškega fašis-tovskega poglavarja Host - Venturija ter kako je končno zmagala pravica in kako sedaj italijanska Reka že dosega svoje ob-novljeno blagostanje. Ko je posvetil drugo tretjino svojega govora Mussoliniju in nje-govi skrbli za italijansko Reko, je končno izpregovoril tudi o gospodarskem pomenu sejma in tu je seveda prišla na vrsto tako mimogrede tudi Jugoslavija kot »sosedni narod neposrednega balkansko - podunav-skega zaledja, za katerega mora (!) Reka stvoriti križišče in tržišče.«

Da je bila stvar še lepša, se v imenu Madžarske in posebej v imenu Budimpe-šte madžarski svetnik Lobmayer proslav-lja! Italijansko - madžarsko prijateljstvo in Mussolinija. Eljen, Mussolini!

Tako se je otvarjal letošnji reški vzor-čni sejem kot znak laško - madžarskega pobratinstva in sredstvo za laško politično in gospodarsko prodiranje v Podumavje in na jugoslovanski Balkan. In mi?

Ze pri otvoritvenih svečanostih se je trlo naših ljudi, in če bi danes italijanska konzulata v Zagrebu in Ljubljani hotela dati podatke o naših ljudeh, ki so zaprosili za vizum v svrhu poseta reškega vzor-čnega sejma, bi se naša javnost pač pri-jemala za glavo ob ogromnem številu »tr-govcev«, ki se jim mudi na Reko sklepat trgovinske zveze z Lahi. Seveda, z Reke se napravi potem še skok v Opatijo in še kam drugam, in tisti ljudje, ki se doma ne morejo dovolj nazabavljati nad »neznos-no« draginjo, ki se jim 50, 60 dinarjev za polno dnevnjo oskrbo v naših letovističnih in kopaliških zdi »odiranje« in klicjejo Boga in vraga na pomoč zoper »izkoriščanje« s

strani domačih trgovcev in obrtnikov, raz-metavajo tu z malomarnostjo ameriških do-larskih milijonarjev svoje dinarje, kakor da bi imeli doma kokaš, ki jim nese zlata jajca. Noben lokal jim ni dovolil fin, nobena zabava predraga, nobena burka prenora. Ljudje, ki se v Ljubljani ne vozijo s tram-vajem, ker jim je predrago, da bi plačali za vožnjo od glavnega do dolenskega ko-lodvora poldrug dinar, se z Reke v Opatijo ne vozijo s parnikom, ker je vožnja prepo-ceni in preveč vsakdanja, pač pa z naj-lepšimi avtom, ki ga je mogoče dobiti v Reki. In kako je imenitno, če gospa, od nog do glave v zlato in draguljih, more ob taki priliki pokazati svojo »talijanščino«, ki se jo je pred leti naučila v Reki ali Trstu kot — dekla!

»Anka mi parlar talijan!« Rekli boste, da pretiravam, pa vam re-čem, da ne in ne, da je še premalo, kar sem povedal. Naši ljudje so pač lahko-miselneži in nepoboljšljivi vrtogavi ba-haci, kakor hitro izide iz senice svojega vaškega zvonika! Kaj naj si je n. pr. mi-sli tržaški Slovenec, ko je zagledal pred hotelom »Regina« v Trstu, bivšim »Na-rodnim domom«, ki so ga fašisti požgali, kjer se nad vhodom blesti fašistovski znak, avto z označbo »SI« (števila na raz-polago; poroč.) in družbo slovenski čeb-ljajočih in italijanščino z vso silo lomečih dam in gospodov, ki je stopala iz avta v hotel? Seveda, nov hotel, najdražji v Trstu, in ko se vrnemo v Slovenijo, se mo-remo pobahati, da smo bili v najboljšem hotelu v Trstu, bivšem slovenskem Na-rodnem domu, in se celo nismo ustrašili fašistovskega znaka nad vrati! Junaki! — Tržaški Slovenec, ki je šel mimo in jih videl, pa je debelo pljunil pred nje in nji-hovo narodno zavednost!

Taki smo pač! Tuje nam velja vedno več kot domače, pa kolnemo Laha, ki nam vsevpred dela zago, toda ni mu niti tre-ba da nam pomigne s prstom, pa mu že kupoma nosimo svoj denar, da se potem

Beg črnogorske hajdukinje iz kaznilnice

Iz zagrebške kaznilnice je včeraj pobegnila znana črnogorska hajdukinja Stoja Markovičeva, nečakinja komunista dr. Vukašina Markoviča.

V Zagrebu se nahaja v kaznilnici na Savski cesti 164 kaznenk pod nadzorstvom 12 usmiljenk s predstojnico materjo Venerijo. V kaznilnici ni nobenega moškega, disciplino med kaznenkami vzdržujejo sa-mo usmiljenke.

Od 9. maja lanskega leta se je nahajala v tej ženski kaznilnici tudi znana črnogor-ska hajdukinja Stoja Markovič, nečakinja znanega komunista dr. Vukašina Markovi-ča, ki je pobegnili v Rusijo. Imela bi pre-stati 20 letno kazen zaradi svojega hajdu-kovanja v Črnigori. Stara je šele 25 let ter bi imela priti na svobodo v svojem 45. letu starosti. V kaznilnici se je bavila večinoma z ročnimi deli, ki jih je sicer vršila slabo, zato pa točno in v redu. Obnašala se je lepo. Napram svojim tovarišicam je bila sicer precej osorna, napram usmiljenkam pa zelo vljudna in pokorna. Iz razgovorov z njo je bilo razvideti, da ima mnogo na-ravne inteligence in da je nadarjena.

Iz zaporja je že pobegnila v Podgorici v Črnigori. Istotako je pobegnila svoječas-no iz zaporja okrožnega sodišča v Sarajevu. Kadar se je o tem govorilo, je izjavljala, da iz zagrebške kaznilnice ne bo pobegni-la, ker da ji je v njej lepo in ker se s kaz-njenkami postopa človeško. Predstojnica mati Venerija je verovala tem besedam in jo je o pravoslavnem božiču prvič pelja-la s seboj tudi v mesto. Stoja si je namreč zaželela nabaviti si nekatere stvari. Ob tej priliki se je zanimala za razne zgradbe v Zagrebu, ki ga dotlej še ni videla. Ob tej priliki bi jako lahko pobegnila, ako bi ho-tela. Vendar pa se je vrnila v spremstvu predstojnice usmiljenk v kaznilnico. Tudi pozneje je bila Stoja večkrat v mestu, da si je lahko nabavila potrebne stvari. Zad-njič je bila izven kaznilnice pred mesecem dni in svojo besedo, da ne bo pobegnila, je vsakokrat tudi držala.

Pred 15 dnevi pa je prišel v Zagreb njen brat Radojlo Markovič, učitelj v Pi-perju v Črnigori. Sej je takoj v kaznilnico in zaporil predstojnico, naj mu dovoli raz-govor s sestro. To mu je bilo dovoljeno, ker imajo kaznenke pravico vsaka dva meseca sprejeti po en poset. Predno je predstojnica dovolila razgovor, je pripom-nila bratu, da ni podoben Stoji in da dvomi, da je v resnici njen brat. »Seveda sem, Stoja je moja sestra, jaz sem Radojlo Mar-kovič, sigurno,« je dejal. Predstojnica je končno dovolila obisk in pri odhodu ji je rekla Radojlo, da bi rad sestro še enkrat posetil. Predstojnica je ob tej priliki izjavila, da to sicer ni dovoljeno, da smejo kaz-njenke sprejemati posete le vsaka dva me-seca, toda z ozirom na to, da je prišel da-leč iz Črnogore in da ne more pogosto obiskavati sestre, mu bo vendar dovolila pred odhodom domov, da se še enkrat se-stane s Stojjo.

Ta drugi sestanek se je vršil včeraj ob 10. dopoldne. Radojlo je prinesel svoji se-strji grozdje. Predstojnica mati Venerija je sedela na divanu v govorilnici, brat in se-sstra pa sta sedela poleg omeženega okna in se razgovarjala. Radojlo je dejal pred-stojnici, da bo odšel domov okoli poldneva z vlakom in da je svoje stvari že odnesel na kolodvor. Sestra je mirni, naj bo potr-pežljiva, češ, da bo vse podvel pri Kolu jugoslovenskih sester in drugih društvih ter pri vladi, da bi bila premeščena v kaznil-nico v Sodgorici, kjer bi bila bližje svojim ljudem, ali pa, da bi bila pomiloščena. Stoja je bila proslila, naj v resnici to stori, ker ji bo lažje, ako jo pust v upanu, da bo oproščena. Naglašale je, da je politična zlo-činka in da je prišla v zapor največ za-radi tega, ker je skrivala svojega brata dr.

roga — neumnim ščavom! Da, smo, ka-kor sem rekel v začetku, in pa še kronani!

Borba pravoslavne cerkve z boljševiki. Sovjeti so zaprli metropolita Sergeja, ki je vodja pravoslavne cerkve v Rusiji. To je izzvalo med ljudstvom, ki je ostalo zvesto veri svojih pradedov, veliko neza-dovoljstvo.

Narod si je dal duška na velikih de-monstracijah, kjer so zahtevali, da se za-prti ruski patrijarh takoj izpusti. Vlada je nad demonstrante poslala čete politične policije, katere so brutalno napadle in razgnale vse demonstrante.

V Kijevu so pripadniki pravoslavne cerkve poslali vladi spomenico s prošnjo, naj se metropolit Sergej takoj izpusti. Ko je deputacija prišla pred komandanta po-licije, so vse zaprli in vrgli v ječo. Nato so zaprli tudi vse, ki so podpisali spome-niko. Hrabro obnašanje pravoslavnih ver-nikov je vzpodbudilo tudi pravoslavne duhovnike. Poslali so vladi spomenico, v kateri zavračajo vse sovjetske obtožbe.

Metropolit upajo, da bodo sovjeti uvi-deali, da jim vmešavanje v verske stvari ne koristi.

V letalih proti kobilicam.

V Moskvo so se nedavno vrnili člani ekspedicije, ki je v Kazakstanu. Dolni Povolgi in Dagestanu pobijala kobilice.

Ekspedicija je štela petdeset oseb z deseti aeroplani. Uničevanje kobilic se je vršilo v zelo neugodnem času. Podnevi je temperatura dosegla 66 stopinj Celzija, a ponoči je padla do dve stopinji pod ničlo. Večkrat je ekspedicijo zasul pesek, ki ga je dvignil silen veter. Podnevi so jih nad-legovale stepne muhe, ponoči pa komarji. Čeprav so vzeli s seboj precej kinina, je mnogo članov ekspedicije obbolelo na skor-pijoni in kače. Prehranjevali so se največ s posušanim sadjem. Kljub tem težkočam je ekspedicija očistila 20.000 ha zemlje in zatrla vse kobilice.

Vukašina Markoviča, ki ga hoteli izdati. »Kako naj bi ga izdala, ko je moj sorod-nik.« To bi mogli storiti le tisti, ki mu niso bili ničesar,« je dejala.

Med tem razgovorom je zazvonil zvonec na glavnih vratih in v kaznilnico je stopil župnik iz Cerja, ki je prinesel nekaj za presti. Predstojnica ga je zaprosila, naj nekoliko počaka na dvorišču, ker mora pri-sostvovati posetu.

Končno se je Stojin brat dvignil in od-šel skupaj s sestro na hodnik. Za njima je šla tudi predstojnica, da bi mu odprla vrata. Medtem, ko je odpirala ključavnico, sta se Stoja in Radojlo objemala in poslav-ljala.

Ko je predstojnica odprla vrata, je Sto-ja stopila oratu za hrbet in smuknila na prsto skozi polodprta vrata. Predstojnica je hotela vrata zapreti, toda Radojlo, ki je stal pred njo, jo je mrko pogledal in iz-tegnil roke proti njej, kakor da bi jo hotel pograbit za vrat. Mati Venerija je pričela klicati na pomoč, ker se je zbala napada. Takoj je prihitel z dvorišča župnik iz Cer-ja s stolom v roki ter zaklical na Radojla: »Kaj hočeš tukaj?«

Toda Radojlo je že skočil na prsto in začel skupno s sestro, ki je vrgla grozdje proč, bežati ob zidu kaznilnice. Povzlega sta se preko železnega zidu na strop in tekla proti Tratinški cesti. Predstojnica mati Ve-nerija je stekla skozi druga vrata na ulico ter pričela klicati na pomoč policijo, ker pa ni bilo v bližini nobenega redarja, je policijo o begu obvestila po telefonu.

Ko so kaznenke začele klicanje pred-stojnice in zvedele, da je Črnogorska pobeg-nila, je večja skupina izmed njih pohitea iz hiše ter pričela zasledovati begunko. Tekle so do Tratinške ceste. Tu je Stoja in njenega brata že čakal avtomobil, v ka-terem je baje sedel neki Črnogorec, ki je okoli Velike noči dvakrat posetil Stojjo v kaznilnici. Ta je Stojjo ograbil z nekakšnim plaščem in avtomobil je oddrvel dalje.

Ko so kaznenke videle, da Stoja ne morejo več dohiteti, so se vse vrnile nazaj v kaznilnico. Nasproti jim je prišla neka usmiljenka in ko so se vrnile v kaznilnico, je nastalo strašno javkanje. Nekatere kaz-njenke so pričele objemati in poljubljati mater Venerijo, ki je med njim izaradi svo-je humanosti zelo priljubljena in so govo-rile: »Hvala Bogu, da vas Črnogorci niso ubili!«

Ker je v kaznilnici več Črnogork, so jih nekatere kaznenke začele napadati in pre-petati, druge pa so se zavzele za Črno-gorke, češ, da niso krive, če je Stoja po-begnila. Došlo je med ženskami do prep-ra in groženj in le s težavo so ločili kaz-njenke.

Ko je bila policija obveščena o begu Stoje, je poslala takoj na zasledovanje več detektivov, ki so pregledali vse hiše na Savski in Tratinški cesti, vendar pa Stoja niso mogli izslediti. Stoja ima črne oči in črne lase. V lice je zagorela, postave je srednje in razmeroma vitke. Obležena je bila v kaznijsko obleko modre barve z malimi belimi pikami. Na glavi je imela bel robec, obuta pa je bila v bele nogavice in bele sešite copate. Njen brat je srednje postave, plavih las in oblečen v sivo ob-leko. O begu so bile obveščene tudi vse zagrebške mitnice, da bi ustavile avtomobil, ki ima baje št. 19. Vendar pa tak av-tomobil pri policiji ni registriran.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Dnevne vesti.

Ljubljani, dne 13. avgusta 1927.

— Dar kraljice Marije za ljubljansko dirko. Kraljica Marija je poklonila zlato dozo s svojim monogramom kot častno darilo za najboljšega vozača jutrišnje avtomobilske dirke na Ljubelju. Ta nov dokaz priznanja in zanimanja naše kraljice za avtomobilski šport bo vzbudilo gotovo v javnosti radosten odmev.

— Prihod bivšega ogrskega kralja Jurija na Bled. Po poročilih iz Beograda prispe jutri jutraj bivši grški kralj Jurij s svojo soprogo Jeleno v Ljubljano, nakar se takoj odpelje na Bled. Kraljica Jelena je sestra naše kraljice Marije.

— Odlikovanji gasilci ljubljanske oblasti. Kralj Aleksander I. je odlikoval 127 gasilcev ljubljanske oblasti z zlato in srebrno svetiljo za državljanske zasluge.

— Nov pravilnik o trgovskih akademijah. Minister trgovine in industrije je podpisal nov pravilnik glede organizacije Trgovskih akademij in učnega programa na njih. Pravilnik je stopil že v veljavo.

— Zakon o odpiranju in zapiranju prodajal. V ministruvstvu trgovine in industrije izdelani zakon o odpiranju in zapiranju delavnic oziroma prodajal je bil ponovno pregledan in popravljen ter nato odposlan merodajnim gospodarskim korporacijam v pregled in proučevanje. Na podlagi mnenja gospodarskih korporacij se nato izdela definitivni tekst zakona.

— Koncert na Bledu. Junaški bariton, dr. med. Friderik Grover priredi na Bledu v četrtek 18. t. m. v dvorani »Kazine« koncert. Izvajal bo operne arije Leoncavallo, Čajkovskega, Offenbacha, Wagnerja, Verdija, Gounoda in Bizeta.

— Učiteljski izpiti. Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti smo prejeli: Z ozirom na častniško vest, da je ministruvstvo prosvete odredilo, da se vrše prihodnji mesec pri vseh prosvetnih oddelkih praktični učiti, izpiti, poljsnijuemo, da ta odredba ne velja za Slovenijo, ker se na njo ne upravičijo izpiti učne usposobljenosti po čl. 30 zak. o narodnih šolah z dne 19. 4. 1904, ampak kakor je odredilo min. prosv. z odl. O. N. br. 49.816 z dne 6. avgusta v konkretnem slučaju v zadevi neke prošnje za dovoljenje delati izpit učne usposobljenosti v Subotici, da velja za učitelstvo v Sloveniji za polaganje izpita uč. usposobljenosti še vedno odloči vrh. avstr. min. za uk in bogoč. od 31. 7. 1886 št. 6033 v smislu naredbe min. prosv. O. N. br. 12.054, z dne 5. 3. 1924.

— Poljske miši v Prekmurju. V južnih delih Prekmurja, zlasti v okraju Dolnja Lendava in v občini Rakitanc, okraja Murska Sobota, se zelo širijo nevarni škodljivci, poljske miši. Veliki župan mariborske oblasti je zaradi tega zaprosil ministruvstvo za kmetijstvo za nužno nakazilo kredita v svrhu nabave sredstev za uničevanje poljskih miši.

— Tovariši z bojnih pojan v nedeljo 21. avgusta vsi na poljane bratstva, ljubezni in miru božjega, na Brezje Polovčina vojnja velja od 19. do 23. avgusta. Pevci, izvečalce se dobro že doma, note prinesite seboj, vsi pa prinesite dobro voljo, poštene srce in navdušenje za našo skupno stvar. Tovariši, 21. avgusta vsi do Otoč, potem pa v ponosnem pohodu na Brezje!

— Vojaški gojenci na veterinarski fakulteti v Zagrebu. Ministruvstvo vojske in mornarice odposlje na državne stroške deset gojencev na zagrebško veterinarsko fakulteto, da študirajo za vojaške veterinarje. Prvenstvo do podpore imajo oni, ki že študirajo na fakulteti in ki so napravili prvi izpit z dobrim uspehom. Gojenci so obvezani, da po dovršenem študiju služijo kot veterinarski oficirji v naši vojski dvakrat toliko let, kot so prejeli državno podporo. Prošnje je treba predložiti najkasneje do 10. septembra pri dekanatu veterinarske šole.

Izredni vlaki za sokolsko slavnost v Novem mestu dovoljeni!

Iz Karlovca odhaja izredni vlak ob 3.50 zjutraj v Novo mesto. Iz Novega mesta proti Ljubljani odhaja izredni vlak ob 22.15. Radi te izredno ugodne železniške zveze, posebno za povratek v Ljubljano, se pričakuje velik obisk iz gornjega dela Slovenije.

— Državni ladjedelnica ob Jadranu. Prometno ministruvstvo je pričelo proučevati načrt gradnje velike državne ladjedelnice v bližini Splita. Ta ladjedelnica bo imela svoji podružnici v Kraljevi in Gružu — ako bodo zahtevale potrebe našega pomorstva.

— Sarajevska občina za siromašne hišne posestnike. Sarajevska občina je letos razdelila 50.000 Din siromašnim hišnim posestnikom za popravilo njihovih hiš. Ker se je ta vsota izkazala premajhna, jim je občina naknadno nakazala še 50.000 Din, s katerim se bo popravilo nekoliko hiš, ki so v nevarnosti, da se porušijo ali pa postanejo nevarne za človeško bivaličnost.

— Ubil je 11.000 gadov. Letos je gadje leto. Povsod je kačje zalege zelo mnogo, zlasti v Beogradu pa je te dni prisel iz Glamoča v travniškem okraju Kamer Hanza, ki je s svojim 16 tovariši že lansko leto pokončil v okolici Glamoča 6016 strupenih kač, za kar je od osrednje vlade prejel nagrado 2400 Din. Z nagrado Kamer ni zadovoljen, ker so mu za vsako glavo obljubljivali 4 Din. Tudi letos je pokončil že okoli 5000 gadov.

— Pristni železniški liker »Floriana« izdeluje E. Kavčič. Olej tudi današnji oglaš. 621-n

— Opozorjamo na pristni malinovce tvrdke Alko. Več glej oglaš 620-n

— Vino, pristno iz lastnih gor, prodaja Sušnik, Zaloška cesta. 616-n

— Za čitrali Novi »Grajski odmevi« za citre v drugi predelani izdaji so pravkar izšli. Pridejani so komadi: 1. »Jugoslovanska«, polka, 2. »Ob Vrbskem jezeru«, valček, 3. »Našim bratom«, koračnica, 4. »V naši utici«, valček, 5. »Mladim citrašem«, valček in 6. »V moji samoti«. Strani 28, Din 20.—. Posilja proti predplačilu izdajatelj I. Kiferle, Ljubljana, Gosposka ulica 9.

V nedeljo 14. t. m. ob pol 15. uri

otvoritev sokolskega doma na Grosupljem, združena z javnim nastopom in sokolsko zabavo.

Bratje Sokoli in prijatelji Sokolstva, posetite v čim večjem številu to prireditel!

Iz Ljubljane

—lj Običajni sobotni družabni večer na Taboru v soboto 13. t. m. od p. a. d. e. ker je godba drugam oddana.

—lj Kopališče v Kolesarji obnovljeno in odprto. Po neverjetno dolgem zavlačevanju se je končno včasih edino javno in močno priljubljeno kopališče v Kolesarji na Gradaščici premovilo in odprlo. Najemnik je prav okusno uredil restavracijski vrt in ga ogradil s stilsko, naravno ograjo ter doleči tudi v kopališču samem kot za udoben bič. Voda v bazen se črpa z električnega črpalke iz nove betonirane struge, regulirane Gradaščice. Črpalke sta celo dve, manjša in večja, da se po poizkusih izkaže, katera bolje ustreza namenu. V kopališču so položene ob bazenu deske za boste noge, urejene so prihe, urejeno je solnčališče in prestavljena je tudi blagajna na primernem mestu. Voda se neprestano filtrira in izmenjuje. Pričakovati je, da se bosta vzdrževala v kopališču največji red in mir, da se bo pazilo na največjo snago, da se bodo kabine redno in temeljito očistile vsak dan ter da bodo kopalci pod modrim nadzorstvom. Mestni fizikat gotovo stori vse, da se kolesarjsko kopališče uporablja v higijenskem oziru brez pritožb. Konstatujemo, da se otvoritev tega kopališča vsestransko pozdravlja.

—lj Ureditev cestišča v Izriški ulici. Zelo dobrodošla in estetski prav prijetna je ureditev cestišča na vogalu Izriške ul. in Erjavčeve c. Tolikokrat grajeni strovi in grdi zid se je nadomestil z leseno ograjo na betonskem podstavku. Tako da dela vogal zdaj prav ličen utis. Toda cestišče pokriva še kipi prsti in malte ter je zdaj cesta še vedno zožena in hoja ob ograji nemogoča. Ne vemo, čemu se delo ne dovrši, nego pušča cesta zanemarena? Ako nastane deževje, bo prehod nemogoč. Zelim, da se kostanj na voglu ograje ohrani, ker je dekorativen in učinkuje ugodno na sicer pusti Erjavčevi c. Zelim pa še, da se sirovo, neometano zidovje hleva zakrije s tem, da se zasadi ali divja trta ali bršljan, da se tako zgradbi edini madež, ki kaže okolico dram. gledališča. Nadejamo se končno, da se uredi prostor pred gledališčem in stopnišče, ki je razmajano, da bo pred otvoritvijo sezone trg pred gledališčem popolnoma planiran in reguliran.

—lj Zvornitev mestne ljudske kopeli v Kolodvorski ulici. Ker se bo prihodnji teden pričelo s popravilnim, spajenjem in beljenjem mestne ljudske kopeli v Kolodvorski ulici, bo ta od jutri, t. j. 14. avgusta t. l. nadalje zatvorjena. Zopetna otvoritev bo pravočasno naznanjena v listih.

—lj Najdena železna ročna blagajna. Na Celovški cesti stanujoči akademik Davorn Burja je naznanil policiji, da je pri kopanju na Savi našel pri črnuškem mostu v vodi razbito ročno železno blagajno. Po vseh okolnostih sklepajo, da je blagajno moral nekdo ukrasti in v bližini mostu razbiti, na kar jo je izpraznil ter vrge v vodo. Blagajna se ni zarjavela, iz česar sklepajo, da se je tatvina blagajne izvršila pred kratkim.

—lj Drobič iz policijske kronike. V aretacijah je policija danes dosegla rekord. Zaprla je nekdanji kot 9 oseb, med drugimi 4 tajne prostitutke, 2 gluhočene, 1 berača, kolesarskega tatu in 2 mladeniča radi javnega nasilja. Prijavljene so tri tatvine. Policija je bila dalje opozorjena, da neki možki po predmetih nabirajo milodare za franciskanske cerkve na Viču, ne da bi imel za to potrebno dovoljenje. Ovaden je neki musliman radi suma zavodništva. Prijavljenih je 12 voznikov, kolesarjev in avtomobilistov radi prestopkov cestnopolijskega reda.

—lj Tatunska podlasica. Med zidatji neke stavbinske družbe se je zadnji čas nahajala tatunska podlasica, ki je segala po sukničnih delavcev ter jim izmikala prisluženi denar. Tako so bili okradeni: zidarski vajenec Josip Dornik za 80 Din, zidar Josip Zabkar za 70 Din in zidarski vajenec Ivan Kopic za 90 Din. Tatu so že prišli. Bil je neki pri podjetju zaposleni delavec. Včeraj je bil aretiran in je tatvino priznal, češ da je denar rabil za hrano.

—lj Nevaren spremetilevalec. Slikarski mojster Josip Mekinda, ki slika ljubljansko stolnico, se je včeraj opoldne vračal domov. Na poti ob Ljubljani proti Udmatu se mu je pridružil neznan človek, ki ga je vlnjudo pozdravil: »Na zdravje, gospod Mekinda!« Razvil se je nato običajen pogovor. Ko sta prispela do bolnice, je neznanec segel v Mekindov žep, kjer je imel mojster dva zavetka gotovine. Mekinda je začutil v žepu tulčevo roko ter ga močno udaril po glavi. Tulček je nato urnih korakov pobegnil.

—lj Izgnan iz Jugoslavije. Iz Jugoslavije je izgnan kamnosek in italijanski državljani

Jože Umek, doma iz Temenice pri Sežani. Bil je nevaren bazarist, ki je iskal svoje krtve zlasti med bolnišni delavci v kavarnah.

—lj Aretacija dveh gluhočen. Na Vodnikovem trgu je danes stražnik aretiral dva gluhočena in sicer Mihaela Transnika in Julijano Osojnik iz Koroške.

—lj Drzen beg iz bolnice. Včeraj je ljubljanska policija privedla v javno bolnico na dermatološki oddelke 20-letnega delarnika Ivanko Š. doma iz koroškega okraja. Ivanka ni hotela ostati v bolnici ter je ponoči pobegnila iz bolnice.

—lj Zdravstveno stanje g. J. Turka. Zadnji čas so se od gotove strani širile po mestu govorice, da je član bivšega gerentskega sveta g. Josip Turk umrl na Dunaju na operaciji, odnosno, da bo v kratkem umrl. Naprošeni smo, da javno ugotovimo, da je zdravstveno stanje g. Josipa Turka povoljno. G. Turk je v Gradcu srečno prestal dve operaciji in je več dni bival kot rekonvalescent v Rogoški Slatini. Sedaj se nahaja g. Turk na Bledu čih in zdrav.

—lj Vreme. Poročilo je bil v mestu in okolici silen naliv. Tudi jutraj in skoraj vse dopoldne je deževalo. Ljubljana je že nekoliko narasla. Barometer se sicer dviga, toda ni upanja, da bi bilo lepo vreme. Mnogim izletnikom in turistom je vreme prekinilo leto zasnovane načrte. Snoch ob 21. je kazal barometer 759, termometer + 22.4 stopinje C, danes ob 7. jutraj barometer 763, termometer + 16 stopinj C, opoldne barometer 764, termometer + 17 stopinj C.

—lj 14. avgusta 1927, v slučaju slabega vremena 15. avgusta, vsi na Strelšice Pod Rožnik na »svetilični rožendolski vrte«, kjer se vrši ena največjih letošnjih letnih prireditev. 619-n

Iz Celja

— Otvoritev obrtne šole v Celju. Minister trgovine in industrije je odobril kredit 25.000 Din za otvoritev nove strokovne obrtne šole v Celju. Pounk v tej šoli se prične že meseca septembra t. l.

— Izlet na Ljubelj priredi ob priliki avtomobilske in motociklistične dirke jutri v nedeljo celjski motoklub.

— Sokolskega zleta v Ljutomer se udeležijo tudi precej Sokolov iz Celja.

— Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Krizu« na Cankarjevi cesti.

— Celjski župan bo zaprišežen najbrže v seli tekoni prihodnjega tedna.

— Z obratjem hmelja so pričeli te dni v Savinjski dolini. Mnogo obiralk je došlo iz drugih krajev.

— Policijska kronika. V mesecu juliju je bilo v Celju prijavljenih policijski oblasti 78 slučajev, med temi je bilo 20 prestopkov novega cestnopolijskega reda glede avtomobilov. Kaznovanih je bilo skupno 20 oseb.

— Nedovoljeno ribarjenje se vrši v gornjem toku Savinje. V Savinji plavaljo dostikrat mrtve in omamljene ribe, iz česar sledi, da delajo to nepoklicani ribiči. Vsi ribiči in tudi druge osebe se prosijo, da take ljudi, ako jih izsledijo, naznanijo Ribarskemu društvu v Celju.

— Aretiran je bil zaradi žepnih tatvin Martin Plevnik in Pilštajna in oddan v celjske zapore.

— Licitacija sadja ob cesti Celje-Vranksko se bo vršila dne 18. avgusta ob 8. jutraj pri mostu preko Ločnice (Gostilina Samec), na cesti Celje - Konjice se vrši licitacija dne 17. avgusta ob 8. jutraj pri razpotju ceste na Ljubčno.

— Iz vojaške službe. Kapetan gospod Albin Pleš je od vojnega okruza celjskega premeščen v službovanje k potiski pekar ski četi v Petrovaradinu. Gospod kapetan in njegova soproga sta bila v celjskih krogih zelo priljubljena.

— Castilci tuje lastnine. Ze večkrat kaznovani Karel Kovač, delavec iz Pečovnika, je v družbi 19-letnega Franca Zaločnika, delavca na Babnem vzlet listnico z denarjem, ki se mu je smehljala na prodajni mizi neke trgovke na Lavi pri Celju. Kovač je dobil 1 mesec, Zaločnik pa 3 tedna težke ječe. — Kljub svojim 23 letom že desetkrat, po večini zaradi tatvine kaznovana Ivanka Vrabčič iz Studenice pri Mariboru je bila 13. julija izpuščena iz prisilne delavnice v Begunjah z opozorilom, da naj začne pošteno življenje. Komaj pa je zadihala svobodni zrak, je že naslednjega dne v Celju izvršila 2 tatvine, ki sta ji zopet donesli 4 mesece težke ječe, po prestani kazni pa prisilno delavnico. — Tovarniški delavec Bračko Ivan iz Zadobova je bil uslužen v Westvoni tovarni. Dne 7. julija je naekrat zahteval svojo delavsko knjižico ter se odpeljal s kolesom delavca Antona Aškera z namenom seveda, da kolo proda. Ko se je pa naslednjega dne pripeljal mimo Kudševce trgovine v Gaberju, se mu je bolj dopadlo pred hišo slonečo novo kolo Franca Košiča. Zato ga je zamenjal z ukradenim starim, pred okroglim sodiščem pa se je moral zavarovati radi dvojne tatvine, ki sta mu za dva meseca preskrbeli novo brezskrbno službo. — 36letni mehanik Avgust Jošt iz Teharij ima burno življenje za seboj, o katerem se ne more trdit, da bi bilo nepopoln list. Zadnji čas so se zanimala zani potom policijskega lista razna oblastva. Bil je osumljen raznih tatvin in golufij, ki se mu pa na njegovo srečo ali morda nesrečo niso mogla dokazati. Obsojen je bil samo radi tatvine, ki jo je izvršil že leta 1924 pri nekem gostilničarju, ki mu je pred tatvino postregel z dobro jedjo in plačilo, ne da bi bil dobil kakakega plačila. Mnogo obetočji mehanik bo za enkrat zopet sedel 6 mesecev v ječi.

Tiskovine vseh vrst

izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Gospodarstvo

Statistika VII. vzorčnega velesejma v Ljubljani

Kljub še vedno vladajoči težki gospodarski krizi je izpadel letošnji velesejem dovolj dobro. Da je v zadnjih letih ponudba blaga večja od povpraševanja, se je zrealizirala tudi na letošnjem velesejmu: zmanjkalo je razstavne prostora za skoraj 100 prijavljenih tvrdk, katerim se ni moglo dodeliti niti enega kvadratnega metra več. Kupčijski uspehi so bili zadovoljivi, izvedla se je obširna propaganda za posamezne tvrdke, reprezentančni našli podjetji, našega dela in napredka je bila častna. Celokupna prireditev pa je dokazala, da je sloves utrjen, da se javljajo od leta do leta novi interesi in da je velesejem uspešna in za našo državo prepotrebna stavba, kateri je zadal zaslužen krona kraljev protektorat.

Na VII. ljubljanskem velesejmu je razstavilo 623 tvrdk, od teh 123 iz inozemstva in sicer: iz Amerike 6 (avtomobili, motorna kolesa, stroji za obdelovanje lesa); iz Anglije 8 (otorna kolesa, kolonijalno blago, pisalni stroji); iz Avstrije 36 (avtomobili, motorna kolesa, stroji za obdelovanje lesa, pletilni stroji, mešarski stroji, sesalke, brizgalne, pisarniški stroji); iz Francije 10 (avtomobili, motorna kolesa, pnevmatika, motorne brizgalne, parfumerija, fotografske potrebšline); iz Holandske 1 (avtomatične tehnične); iz Italije 5 (tekstilna konfekcija, konfekcija svil, avtomobili bižuterija); iz Litve 1 (kemični preparati); iz Nemčije 39 (pisarniški stroji in potrebšline, elektrotehnika, kovinska industrija, pletilni stroji, mešarski stroji, čevljarji in usnjarski stroji, stroji za obdelovanje lesa, pnevmatika, tehnične novosti, galanterija, kemična industrija, tiskarna svila, auto-razsvetljava itd.); iz Ogrske 5 (kemični preparati, tehnične novosti, elektrotehnika, umetnostna obrt); iz Švedske 1 (mekarski stroji); iz Švice 2 (bižuterija, hladilne naprave).

Razstavljali so bili porazdeljeni v 17 velikih skupinah. Na pismena in ustna vprašanja po uspehu letošnjega velesejma so se izjave razstavilcev razvrstile po skupinah:

zelo srojnje nezadovoljni voljni njih v odstotkih

	49	51	—
Papirna industrija, grafična, kartonža in pisarniške potrebšline	49	51	—
Pohištvo in stanovanjska oprema in ostala lesna industrija	35	65	—
Kemična industrija	—	64	36
Kozmetika	33	53	14
Industrija živil	33	53	14
Galanterija, bižuterija	7	76	17
Kovinski izdelki in industrija iz železa in jekla	67	21	12
Avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi, aeroplani	28	47	27
Strojna industrija	58	8	6
Elektrotehnika in razsvetljava	—	79	21
Pojedelski stroji in orodje	43	39	18
Godala, radio	40	60	—
Tekstilna industrija, tekstilna konfekcija	47	34	19
Kožuhovina, perilo, preproge	—	—	—
Usnje in konfekcija usnja	56	41	3
Klobuki	—	88	12
Lončena roba, keramika	—	100	—
Starbarstvo	—	100	—
Tehnične novosti	49	47	4

Resnih kupcev-interesentov (obiskovalcev je bilo 90.000) je bilo 12.200. Od teh je bilo iz oddaljenih krajev Slovenije in Prekmurja 32.%, iz Hrvaške 16.3%, iz Slavonije 3.2%, iz Dalmacije 4.4%, iz Banata, Bačke 5.7%, iz Srema 1.4%, iz Bosne in Hercegovine 8.3%, iz Srbije 17.7%, iz Macedonije 2.4%, iz Črne gore 1.1%, inozemcev 7.5%.

Inozemcev je bilo največ iz Avstrije, potem iz Češkoslovaške, Nemčije, Italije, Madžarske, Grčije, Turčije, Rumunije, Francije, Bolgarske, Poljske, Anglije, Švice, Egipta, Holandske, Belgije, Švedske, Severne Afrike in Amerike.

Tržne cene v Ljubljani

Ob sobotah običajni tržni dan je bil danes izredno živahen. Blaga je bilo na trgu obilo, osobito sadja. Sadni trg je založen s prvovrstnim lipim sadjem. Cene sadju so v splošnem neizpremenjene. Na trgu je bilo mnogo kumaric za vikanje, dočim ostalih kumar razmeroma malo, zato so tudi cene kumarom nekoliko poakočile, nasprotno onim za vikanje padle. Novega krompirja je na trgu obilo, zato so se cene znižale na 1 Din za kg na debelo. Cene zelenjavi so višje, osobito salati. Višje so cene tudi kolerabam, dočim so se cene paradižnikov, ki jih je mnogo na trgu, znatno znižale. Pripomniti je dalje, da so cene mlečnih izdelkov, zlasti maslu znatno poakočile. Na trgu je bilo mnogo perutnine. Tržne cene so v ostalem sledeče:

1. Mesi izdelki: goveje meso v mesnicah 20 Din, na trgu: I. 20, II. 15—17, III. 9—13. Telčje meso I. 22.50, II. 20, prašičje meso I. 25, II. 20—22.50, slanina 21—24, slanina na debelo 23, mast 24—25, šunka 30—35, prekajeno meso I. 30—32.50, II. 25—27.50, prekajena slanina 25—28, kostrunovo meso 12—14, kozliček 20—22.50, konjsko meso I. 8, II. 6, polprekajane kranjske klobase 32—35, suhe kranjske 50.

2. Perutnina in drugo. Piščanci po velikosti 12.50—22.50, kokoši 25—35, petelin 25 do 40, domači zajci po velikosti 10—30.

3. Mlečni izdelki in krah. Mleko liter 2.50—3, surovo maslo 48 (prej 46), čisto maslo 60 (prej 50—60), maslo 48 (prej 44), bolnjski sir 32, sirček 10, jajce komad 1—1.25, beli kruh 6, črni 5, rični 8.

4. Sadje. Jabolk domačih je na trgu izredno mnogo, ravno tako brusik in bosanski sliv in domačih češpel. Cene: jabolka I. 8, II. 6, III. 4—5, (prej 3—5), lukazna bruska 12, bruske I. 10 (prej 12), II. 8 (prej 6) in III. 4—6 (prej 4—7), češnje 6 (prej 6—8), breškve 20—25 (24—29), slivje 12—16 (prej 12—18), brusnice 10, lizer borovnic 3.50—4.

5. Mlevalski izdelki. Cene moki stalne. Moka št. 00 5.50—6, št. 1 domača 5.25, št. 2 banaska 5.25, št. 3 5, št. 4 4.50, kasha 6—7, ješprenj 6—10, ješprenjak 12, kornuza moka 3—4, kornuzni zdrob 3—4, pšenini zdrob 4.50, ajdova moka I. 7, II. 6—8, ržena moka 4.50—5, pšenica 3.85—3.90, rž 2.90—3.20, riž 1.80—2.00, prepečkar 425, grah 4.90—5.00, leča 7.00—9.00.

7. Zelenjava in druge. Glavna salata 4—5 (prej 3—4), štrunceta salata 2, ajserica 4—5 (prej 2—3), endivija 3—4 (prej 4—5), zgodnje zelje 2—3, rdeče zelje 4—5, kislo zelje 5 (prej 6), ohrovt 2—3, karfiol 8—9 (12—14), koleraba 3—4 (208), špinata 5, paradižniki 4—5 (6—8), kumare 2, (1—1.40), 100 kumaric za vikanje 7.50 do 10 (10), stročji grah 3, luščeni grah 8, stročji fižol 2—4, luščeni fižol liter 4, čečula 1.50 do 2, novi krompir na debelo 1 Din, repa 2, kislja repa 3.50, korenje 2, peteršilj 3, zelenjava za juho 3, malanzane 12 in zelena paprika 12.

—g Oddaja regulacijskih del v Gradaščici. Uradni list ljubljanskega mariborske oblasti z dne 15. avgusta 1927, št. 86, prinaša razglas gradbene komisije za regulacijo Gradaščice o pismeni in očetni licitaciji za prevzem regulacijskih del v Gradaščici, od konca iz izvršene nove struge nad Kolesarji, do istoka Glinašice in v Glinašici do železniškega mostu na Viču, na kar se interesi opozarjajo.

—g Gremji trgovcev za ljubljansko okoličico se je obrnil s posebno prošnjo na direkijo državnih železnic, naj pri mešanem vlaku, ki odhaja iz Ljubljane po 18. proti Dolenjski, priklapi še tri osebne vozove, ker je sedanji mešan vlak tako natrpan, da morajo potniki, delavci, stati na hodnikih in stopnicah. Upamo, da bo direkcija državnih železnic uvidela nujno potrebo priklapitve treh vagonov, kar bo zlasti potrebno v času pričetka šole, ker se s tem vlakom vračajo učenci, stanujoči na dolenjski progi, domov, ki morajo obiskovati šolo v Ljubljani.

—g Amerikanci o nas. Eden največjih newyorških finančnih časopisov »The Commercial and Financial Chronicle« je v svoji juljski številki prinesel zelo zanimiv članek o naših nacionalnih finančnih. V njem se predvsem poudarja, da so naši bankovci kriti s 33 do 40% kovinske podlage in da ima z ozirom na to naša država zadostni vzroka, ako se upošteva idealna stabilizacija dinarja, da v najkrajšem roku izvede denarno reformo na podlagi zlate paritete po zgledu Nemčije, Madžarske in Belgije. Naše merodajne kroge poziva, naj se lotijo te važne reforme. Nadalje se v članku omenja padanje našega izvoza, v čemer pa pisec ne vidi nikake nevarnosti, ker pada obenem tudi uvoz. Predvsem poudarja lepoto našega Jadrana, kjer se vsako leto zbira čimdalje večje število gostov iz inozemstva.

—g Stabilizacija leja. Rumunska vlada namerava v kratkem predložiti parlamentu zakonski načrt o stabilizaciji leja. Finančni minister bo pooblaščen, da pripravi vse potrebno za prehod na zlato valuto.

—g Dobave. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 21. in 24. avgusta t. l. ponudbe glede dobave raznega materiala (železna pločevina in razna druga pločevina, cevi, matice, jeklo, smirkovo platno, steklen papir, kavčuk, solna kislina, stearin sveče, nakovala, škarpje za rezanje pločevine, svedri, pile, vijaki, ročna in zidarska kladiva itd.).

Iz Maribora

—m Domače sadje na trgu. Na trgu se pojavlja vedno večja množina domačega ranega sadja, kakor jabolki, bruski in sliv. Stiska za denar, ki ga je

Moda

Praktičen potovalni kostum.

Klobuki in čepice iz pestre slame

katerim dajejo poseben povdarek močno kontrastne barve, so zadnja modna novost poznega poletnega časa. Naša skica prikazuje model iz eksotičnih slam, v katerih prevladujejo temnmodri toni; ta vzorec je zelo aktualen ter učinkuje apartno po obliki in barvi.

Obleka z oknom — modna novost

V nekem plesalnem lokalu v Londonu je vzbujala nedavno pozornost in zavist svojih sovrstnic mlada dama z obleko, katere hrbet je krasilo štiri-oglatno umetno drapirano okence. V privatnih krogih je pri damah že dolgo zelo priljubljena obleka z oknom. Na hrbtu se izreže štirioglat kos blaga v podobi okna. Vtis povečajo še umetno vsivane zavese iz steklenih biserov in gardine. Priljubljena so tudi okrogla okence na hrbtu. Za posebno svečanost prilike vdenejo dame v svoja okence pestro barvana stekla. Pred vsem nosijo dame okna v gotskem stilu v barvah s svilnato vezeno in dragoceni okras.

Nazadnjaški moški

«Prager Presse» je te dni objavila naslednje misli: Može govoriti, da so ženske nazadnjaške. To ni res. To je največja neumnost, ki jo moški o ženskah razširjajo. Ta neumnost je tudi vzrok, da igrajo danes moški poleg svojih žen tako klavno vlogo. Če moži ni baš revolucionar, potem tudi nazadnjaške žene ni. Da ženske niso konzervativne,

Otroška obleka za vroče poletje.

ne, najbolje dokazuje dejstvo, da so ženske v enem stoletju vrgle od sebe vse tiste dele oblačila, ki so jim bili odveč. Napredni mož pa še vedno tiči v obleki, ki je bila prazne oblačilo kmotov v bidermajerski dobi. Nič ni pretirana trditve, da so oblačila ženske desetkrat težja kot oblačila ženske. Moški se prištevajo k utrjenemu močnemu spolu, a kljub temu se men- da boje zmzniti poleti brez volne in bombaževine na telesu. Samo na ta način si moremo razlagati nazadnjaštvo moških v obleki. Zato lahko trdimo, da je moški nazadnjaški in ne ženska. Žena se je že davno oprostila nezdravega oblačila, mož pa še vedno tiči v njem in to še poleti v največji vročini. Žena se po ulicah spreha v lahki obleki, mož pa caplja poleg kakor konj, vprežen v pogrebni voz, pokrit s črno žalno odejo.

Može vsehi dežel — združite se! Uprite se vašim krojačem, ki vas že desetletja oblačijo v ista oblačila, kakor bi med l. 1900 in 1927 ne bilo nobene sezone. Zahtevajte od vaših krojačev, naj si nekoliko belijo glave in izmislijo pametno, udobno in času primerno moško obleko. Da se bomo lahko kretali po ulicah, ne da bi bili podobni pustnim šemam. Dosedanja obleka je prisvajala k polni bradi, mož dvajsetega stoletja je pa gladko obrit.

Film

Ankdote v Lon Chaneyu

Sloviti karakterni igralec, mož s tisoč obrazi, Lon Chaney, je danes poleg Chaplina najpopularnejši filmski igralec Amerike. O njem krožijo neštene anekdote, ki povečujejo njegovo umetnost. Dve taki anekdoti čitamo v neki filmski reviji. Prva se glasi:

Na vsem svetu žive nezvesti moške. Tako tudi v Hollywoodu. Končno to ni tako hudo, nerodno je le, če si pri skoku preko plotu zasaden.

Pa se je nedavno sprehajal neki slavnati vdovec z neko res ljubko mladenko po zeleni travici.

Toda že je bila nesreča tu. Njegova žena ga je opazila, divje sopihajoči »lint-vern« je zahteval od moža energično odgovor. A mož se je znal izmuzniti.

»Delaš mi krivico,« je zagotavljal ženi, »ker ti nisi dovolil pogledati v obraz. Ni sem ti bil nezvest. To ni bila dama, ti ga samo nisi spoznala, bil je — Lon Chaney.«

John Gilbert in Kar Dane, oba hollywoodska igralca, sta imela prost dan in sta odšla na sprehod. Dela ni bilo. Spotoma sta se menila več ali manj duhovite stvari. Vreme je bilo prekrasno. Toda kakšen je bil vzrok, da je Kar Dane stalno in intenzivno gledal v tla, ni znano. Morda je upal, da najde zlato oro. Kakor se zdi čudno, vendar je na motiviranih gozdnih tleh opazil malega hrošča. John Gilbert, zatopljen kakor vedno, je hotel nehoti pohoditi ubogo živalico. Z neverjetno energijo ga je Kar Dane zaustavil.

zanje na prepovedanih krajih, zlasti brez spremstva staršev ali njih namestnikov. Nego bi predlagal, da se piše kaj drugega. Saj je n. pr. navzlic katastrofalni suši še marsikaj drugega pod milim nebom, kar bi bilo za pod pero. Naj bi se n. pr. zopet pisala, recimo, kaka šestdesetletnica!

Šestdesetletnica že precej časa ni bila na pipi in mislim, da bi jo občinstvo sprejelo z velikim zanimanjem in bi se morebiti pridobil še kak nov naročnik, posebno, če bo naslikana.

Sveda konkurenca je velika in šestdesetletnic ni več dosti, da ne bi bile že natisnjene tu ali tam.

Vendar docela še niso pošle nikakor ne. N. pr. se je posrečilo mojemu persu po izrednem naključju, seznaniti se s šestdesetletnico, še neobjavljeno in tudi sicer kaj zanimivo in poučno, in nisem nenaklonjen, jo drage volje dati na razpolago. Kajpada proti običajnemu predjemu, kajti je takorekoč gospodarska kriza. Toda se slavno uredništvo lahko zanaša na mojo moško besedo, ki je nisem še nikdar snedel in sploh ni moja navada, da bi moške besede jedel. Nego bom sveto vrnil prejšnji ostanek, kadar bom zadel, in se ni treba bati, da ne bom vrnil. Priporočam pa uvidevnosti slavnega uredništva, da ne zamudi prilike in mi čimprej kupi srečko — še je čas!

Seznanilo se je moje pero s šestdesetletnico v gostoljubnih prostorih »Ja-

«Ti si gotovo zblaznel,« je kričal na presenečenega tovariša. John Gilbert je začuden pogledal in strme vprašal: »Kako prosim?« Kar Dane je bil ogorčen. »Ali ne veš, kaj bi lahko učim?« Govoril je strogo parlamentarno.

John tega ni vedel. »Kdo ti pravi in ali nisi siguren,« je trdil umiral Kar Dane, »da se morda v tem hrošču ne skriva Lon Chaney.«

Pri nas in drugod

Zadnji teden je potekel v znamenju filmskih repriz. Podjetja so nam servirala izključne reprize, vendar reprize dobrih del. Predvsem omenjamo Matični film »Koenigsmark« v francosko-nemški režiji, ki je svojočasno vzbudil precej pozornosti pri nas. Tudi sedaj je film prevabil občinstvo in privabil je tudi repriza »1 : 1000«. Ideal je serviral krasni ameriški film »Deset božjih zapovedi«, ki ga je lani prodajal »Dvor«. Zanimiv pa je bil tudi zgodovinski film z divjega zapada, ki je nazorno pred očil tragedijo polka generala Casterja leta 1866. »Dvor« je nudil pustolovski film »Skrivnost podmornice 777«, a noviteta je film »Galantni oficir« s simpatičnim Harry Liedtkejem v glavni vlogi. Drugod so igrali: V Mariboru: »Mami«, »Deset božjih zapovedi«, »Demon pušave«, »Rendez-vous Anice«, »Meja v plamenih«, »V dolini vra-«, »Smrtna vožnja podmornice U 777«, »Ponyekspres« itd.

V Zagrebu: »Grozna trojica«, »Roža z junc«, »V harem«, »Bagdadski lopov«, »Valovi strasti«, »Nero«, »Tajnost brba smrti«, »Pat in Patachon kot milijonarja« itd.

V Beogradu: »Pot okoli sveta v 18 dneh«, »Praški študent«, »Za ljubav sinac«, »Največji greh«, »Gospodična-vračica« itd.

Na Dunaju: »Trobente buče«, »Jahanje skozi oblake«, »Holandica«, »Sovražnik žensk«, »Pat in Patachon na volčjem lovu«, »Grozna trojica«, »Plamen«, »Trije tatovi«, »Ljubica«, »Menih in koketa« itd.

Teško slovo.

«Cinema» revija za kino in film. Prejeli smo prvo številko krasno opremljene ilustrirane filmske revije »Cinema«, ki izhaja v Zagrebu. Vsebinske te revije je bogata in odlična. Vsebuje članek Lie de Putti o nemoralnem Hollywoodu, originalni dopis Stefice Vidačić iz Berlina, dalje prinaša razne drobne vesti iz Hollywooda, revija pa je tudi opremljena s 30 krasnimi slikami v bakrotisku. Cena posameznih števk 4 Din, a list se dobi v vsaki trafik. »Cinema« se naroči pri »Tipografiji« d. d. Zagreb, Preradovičev trg 9. Priporočamo našim čitateljem, ki se zanimajo za film, da si elegantno revijo naroče.

Humoristični kotichek

Pri iskanju stanovanja.

Bodoči najemnik hišnemu gospodarju: Priznati vam moram, da imam pero, ki škripa, kadar pišem.

Tolazba.

Neki kmet je pravkar pokopal svojo ženo. Sedel je v sobi in zalival svoj žalost z dobro slivovko. Naenkrat je vstopil domači župnik, ki je prišel tolažiti žalostnega vdovca.

»Ali je to tvoja edina tolazba, Franče?«, je vprašal prečastiti gospod z očitajmim glasom.

»O, kaj še, g. župnik,« je odgovoril vdovec. V kleti imam še par steklenic.

Nepravilna vestna žena.

Tat je vladil ponoči v spalnici. Žena se je zbudila in ga zaprosila za povzdignjenimi rokami:

»Če že vzamete mojemu možu denar, počakajte vsaj nekoliko, da ga vzbudim.«

»Zakaj pa,« je vprašal vlomilec.

»Da bi ne mislil, da sem ga moj jaz vzela,« je priznala žena sramežljivo.

Prebrisan šofer.

Šofer: »Vi gospod, ali znate voziti z avtomobilom?«

»Ne!«

»Potem pa bodite tako dobri in pazite nekoliko na moj voz!«

Informacije.

— Prosim, ali mi pokažete restavracijo, kjer bi lahko kosil za dva kovača?

— Tamle na vogalu stoji.

— Hvala lepa. Sedaj mi pa še povejte, kje bi dva kovača dobil?

rega polja». Sedela je za mizo, pomakala kruh v vino in z rahlo besedo namignila, da je ženskega spola. Rekla je, naj prisedem, če se ne bojim stare babe, in pripomnila, da koroški pregovor pravi, da tri babe in en pes dajo pol moškega.

Iz prijaznega njenega pripovedovanja sem posnel, da šteje 65 let.

Potemtakem je že pet let stara šestdeset let in je resnično skrajni čas, da bo objavljena.

Sedajle mi je prišla neka misel, pa ne vem, ali bo prav, da jo zapišem. Namreč, da je čudno, da se ni še nikdo spomnil v Beogradu in še ni izkazana nobena taksa ali carina na šestdesetletnice in v zraven kazni za vsakogar, ki bi se hotel potuhiniti in šestdesetletnico prikriti, in bi kazen morala biti stroga kakor za tihotapce.

Toda, kakor rečeno, ne vem, če ne bi morebiti taksa in carina in kazen kakor koli škodovala novinar. Če bi, bo bolj previdno, da Beograd ne zve te reči.

Kakor misli slavno uredništvo, tako naj bo! Moji osebi je za mojo osebo vse prav, tako ali tako, kajti je moja oseba zoper šestdesetletnico zavarovana. Zavarovala jo je moja žena; rekla je, da zaradi ugleda družine in sramote, in ker dosti ne stane.

Kar se tiče gospe jubilarke, si je gospa jubilarica navzlic častitljivim svojim letom ohranilo čilost telesa in duha v svežem stanju. Izjavila je, da sem

Pokrivala, s katerimi se ravna pravilno, trajajo večno.

Volnena pokrivala zahtevajo veliko skrbnost pri pranju, tako da ne izgube svoje prvotne lepote in toplote, katere so njihove glavne prednosti.

Namočite vaša pokrivala v dragoceno LUX-ovo peno, pustite ista tako namočena nekoliko minut, ter jih nato skrbno izperite!

Varate se, ako mislite, da se pokrivala morejo prati na vsak poljubni način in vsakim poljubnim pralnim sredstvom.

Uporaba LUX-a vam se izplača!

LUX

Slovo učiteljev ferijalcev iz Bola na Braču

Bol, v začetku avgusta.

Ko se poslavljamo in odhajamo s tega prijaznega in domačega mesteca, da pripravimo prostor drugim, se s hvaležnostjo spominjamo vseh onih, ki so nam pripravili tako prijeten oddih ob Jadranu. Trenutki, ki smo jih preživeli in ki so nam še tako blizu, se obnavljajo v naših mislih in naša duša uživa sedaj ob spominih na nje. Slika se vrsti za sliko in druga je lepša od druge, a najlepša med njimi si ti, morje veličastno, ki si nas pritegnilo nase tako zelo, da niti en dan nismo mogli prestati brez tvojega očarujetega objema. Nikdar te ne pozabimo in zopet in zopet znova obiščemo.

In ti, solnce čudovito! Ostalo si nam zvesto vse dni našega bivanja. Nekateri smo se te bali, a strah je bil odveč. Nič hudega nam nisi prizadajalo, le pozivilo in osvežilo si nas in v našo polt si vtisnilo spomin, ki ga hvaležni poneseemo domov.

In Vi, prijazni Boljčani, ki ste nas sprejeli v svoje narobe, kakor lastno dečo, kdo Vas more pozabiti? Dali ste nam vsega, kar ste imeli; vaše darežljive roke niso odrekale nikdar. Vaš neprilipen humor nam je razkrival vedno nove vesele poglede v življenje z vami.

Naš stari gazda »Kavarne pri Novi obali«, naš »komšija« s tisto imeni — vsak ga je klical po svoje — ni nikdar izgubil svojega humorja in je znal še takega sitnega hitro zadovoljiti in spraviti v dobro voljo. Kdo ga ne slisi še sedaj, ko nas pozivlja v svoji posebno pristni dalmatinski, pomešani s slovensko: »Gospodje, kaj bumo zapevali tisto: »Jaz pa pojdem na Gorenjsko?« Kdor pride kdaj na Bol, naj ga ne pozabi obiskati in gotovo mu ne bo žal.

In tudi vse ostale od prijaznega in prikupega načelnika župana, pa do najskromnejšega ribiča, vse vas bomo ohranili v najlepšem spominu. Zadnji go nam izkazovali še posebno naklonjenost s tem, da so nas radevoljno sprejemali ob lepih, mirnih večerih v svoje ribiške čolne, us vozili v prijetno hladnih nočeh po romantičnem morju in nam razkazovali, kako si služijo svoj vsakodnevni kruh. V takih nočeh sredi morja je nekaj čarobnega. Okoli tebe plavajo svetle lučke, ribiški čolni in plešejo, kakor pri nas kresnice. Zdi se ti, da si

daleč proč od sveta v bajnem kraljestvu devete dežele, katere gospodarji sta ribič in Bog.

To so bile noči brez mesečine, kajti ribe se lovijo le v brezmesčnih nočeh. Kadar pa je vstala izza obzorja luna in splavala po čistem nebu, tedaj je imela noč zopet drugatno lice. Vse luči v mestu so pogasile in svetloba je prihajala iz neba. Kakor s srebrnom posuto se je lesketalo morje in s ubranimi glasovi udarjalo ob steno obale, ki je bila ob takih večerih vsa oživiljena od starine in mladine. Vse se je šetallo in prepevalo. Domačini so prepevali svoje zategnjene dalmatinske pesmi, mi pa smo se spravili k svetilniku na skrajni konec mola ter zapeli svoje narodne, da je odmevalo da, leč po morju. Peli smo in sanjariji pozno v noč. Tukaj je življenje pač tako usmerjeno, da se malo spi; vse lepe noči se izrabijo, ne s popivanjem in razgrajanjem, ampak uživa se z dušo in ravno zato človek drugi dan ne čuti utrujenosti in zaspanosti, ampak ostane čil in svež. Tudi tukaj ima noč svojo posebno moč, ki pa ni v kvar nikomur.

Končno naj se spomnim nekoliko še nas samih, tistih, ki odhajamo in onih, ki so tako srečni, da še ostanejo tukaj. Razumeli smo se dobro, kakor pravi bratje in sestre in lepšega si ne moremo želeli. Svoje najlepše ure smo preživeli v morju pri kopanju. Koliko smeha smo zavili, koliko šal smo vzbudili, vse to nam ostane nezbrisano v spominu. Gotovo se bo vsakdo spomnil našega zabavnega tovariša Škender-bega, ki nas je s svojo iznajdljivostjo zabaval vse hkratu, in naše postrežljive Mice, ki je nudila vsakemu potrebno zdravniško pomoč ob pravem času. Pri tej priliki naj omenim tudi bolškega zdravnika, ki je šel posebno našim ferijalkam v vsakem oziru na roko. Pozabili tudi ne bomo tako hitro naše najgajve Berce, našega starešino očeta Čuleka in pa strogega in zelo zgovornega šefa vseh šefov, tovariša Mravljeva, na katerega inicijativo smo preživeli v dobri tovaršiji toliko lepih, nepozabnih ur.

Poleg tega vsega, kar smo doživeli, poleg vseh teh spominov, ki sem jih omenil v imenu vseh ferijalcev učiteljev ob priliki našega slovesa, pa hrani gotovo še vsak v sebi svoje najlepše spomine in svoje najlepše doživljaje, ki jih bo ponosel v svojem srcu v svojo ožjo domovino, da jih nikdar ne zabriše in mu ostanejo dragi do konca.

Naš pozdrav ob slovesu in naša iskrena želja sta: Na svidenje!

Iv. Kovč.

Fr. Z.: Zoper volitve in gorske velikane

Nisem nikakšen kritik in sploh ne škodoželjne narave. Niti ne gojim kakršnegakoli žela zoper častito osebo onega peresa, ki piše volitve. Niti ne rečem, da niso volitve nikaka snov.

Nasprotno: tudi volitve so snov in se dajo obdelati na razne literarne načine.

Toda se pišejo sedaj dan za dnem, mesec za mesecem vsak dan — ne vem, ali je to priporočljivo. Zdi se mi žalibog: volitve niso več čtivo, ki bi moglo zanimati. In gojim v svojih nedrjih bojazen, da bo slavno uredništvo izgubilo naročnike, ako ne bo odnehalo z volitvami.

Odnehalo naj bi, recimo, vsaj za nekaj časa. Recimo, tjakač do božiča. O božiču bi zopet lahko pričelo z volitvami in jih priobčilo, recimo, v mladinski prilogi. Ali pa o novem letu ali v svetih Treh kraljih.

Za sedaj pa, se mi zdi, so naročniki volitev siti in bi bilo cenjenim peresom priporočiti, da se lotijo druge snovi, manj obrabljene.

Le ne gorskih velikanih in njihovih žrtev. Tudi gorskih velikanih, se mi zdi, so naročniki precej siti in njihovih žrtev. In sploh ne vem, ali ne bi bilo prav, da bi gorske velikane in njihove žrtve policija prepovedala. Če lahko prepove kopanje na prepovedanih krajih, mislim, da lahko prepove tudi ple-

šati od jeze, ker je toliko časa odlašala. predno ga je vzela. In nista potem vseh štirinajst let niti besedice izpregovorila drug z drugim. Otrok pa da sta imela dvanaest.

Gospa si je s požirkom splaknila bridke spomine.

Pokimala mi je in mi svetovala, naj ne pijem vina. Ljubljana da ima jako zdravo vodo — kdor jo dolgo pije, dolgo živi. To da lahko takisto zapišem.

Kar se pa tiče njenega drugega moža, ii je umrl na jetrih — dobil da jih je od demona alkohola. Tudi njega da je svarila, kakor sedita mene, in mu branila in ko beseda ni zalegla, je hodila za njim po gostilnah in mu pomagala, da ne bi nanj prišlo preveč.

Toda nekateremu da je kmalu preveč in ga je, kakor rečeno, Vsega močnejši vzlet k sebi na demonu alkoholu.

Castitljivi jubilarke se je utrnila solza, kajti je bil polič prazen. Rekla je, da gre spat.

Voščil sem ljubezni gospe, da bi v enako svežem stanju dočakala sedemdesetletnico.

Gospa pa mi voščila srečno pot na morje.

Vprašal sem, čemu naj grem na morje.

Rekla je: »Solit se.«

Kako je gospe ime in kako se piše, ne vem — pozabil sem jo vprašati. Pa nemara to nič ne stori šestdesetletnicam.

Ljubljanačan v žrelu leva

Ljubljanačan Mirka Vojnovića, ki je bil dompteur v cirkusu Kludsky, napadel lev in ga strahovito razmesaril.

Pred tremi leti se je pojavil v Ljubljani prvi večji cirkus izza prevrata. Bil je to znani češki cirkus Kludsky, čegar velikanska menažerija živali je vzbudila splošno pozornost Ljubljanačanov. Dan za dnem so polnili Ljubljanačani ogromno areno cirkusa, občudovali vrstolomne produkcije akrobatov, ekvilibristov itd., ter se divili junaskim krotilec, ki so pogumno dresirali divje tigre in leve ter takorekoč mirno zrlji smrti v obraz.

Med gledalci je bil tudi slok mladenci, znana ljubljanska prikazen. Bil je to Mirko Vojnović, ki si ga lahko srečal na vsakem vogalu, zakaj prodajal je sladoled v poletnem, a kostanj v zimskem času. Mirka je cirkusko življenje mikalo in drugi dan, ko se je cirkus odpravil iz Ljubljane, se je pojavil v vozu samega gospoda direktorja ter mu ponudil svoje moči. Ravnatelj ga je pometil od nog do glave in ker mu je mladenič ugajal, sta se hitro pogodila. S cirkusom Kludsky je naslednjega dne odinil tudi Ljubljanačan Mirko v širni svet.

O nadaljni karjeri našega Janeza smo že poročali. Sprva je bil priprist cirkuski delavec, delal je trdo, a marljivo. Nekega dne pa ga je ravnatelj povabil k sebi in mu sporočil, da bo po vsej Evropi. Iz Jugoslavije ga je zaneslo na Romunsko, od tu na Madžarsko, Češkoslovaško, v Avstrijo, Italijo, Francijo itd. Videl je mnogo lepega, doživel vsakovrstne dogodke in avanture. Godilo se mu je dobro, saj je imel plačo dompterja, in ker je bil varčen, si je prihranil tudi lepe denarce.

Takole o božiču lanskega leta se je pojavil v Ljubljani. Bil je eleganten, tip pravega gentlemana, od pet do glave ves »šimi«. Na glavi je nosil ameriški klobuk s širokimi kraji in je Ljubljanačanom zelo imponiral. Ostal je tu par dni na dopustu, a nato se vrnil na Češko, kjer je cirkus takrat baš gostoval.

In zopet je potoval s cirkusom od mesta do mesta, iz države v državo, žel za svoje nastope z belimi medvedi aplavze in triumfe in si služil lepe de-

narje. Obetala se mu je pri cirkusu še lepša karjera, katero pa je mahoma prekinil tragičen dogodek. Zadel ga je usoda, kakršne so pač večinoma deležni krotilci zverin.

Mirko Vojnović je namreč v razdobju zadnjega pol leta prevzel novo funkcijo v maneži cirkusa Kludsky. Ker se je izkazal za spretnega in zanesljivega dompterja, so mu poverili dresuro najnevarnejših zverin, kraljevskih levov. In poslej je Mirko z bičem in železno palico krotil leve. Zverine so ga lepo ubogale, samo mogočen lev s kraljevsko grivo, ki je že v Ljubljani kazal svojo divjost, se nikakor ni mogel sprijazniti z novim krotilec. Zver je vedno kazala napram njemu svojo nenaklonjenost. Rjoveč se je lev pokoril njegovim poveljem in očito kazal svoje sovraštvo napram krotilec. In nekega dne se je v levo vzbudila njegova urav. Planil je na nesrečnega Mirka in ga strahovito razmesaril.

Bilo je to dne 5. junija t. l. Cirkus je usodnega dne gostoval v Varšavi na Poljskem. Pri večerni predstavi je bila ogromna cirkuska arena nabito polna občinstva, ki je pazno sledilo vsem točkam. Celotni cirkuski program je izpopolnil nastop levov in tigrov. Popolna tišina je zavladala v cirkusu, ko se je v kletki pojavila skupina prekrasnih kraljevskih živali in v njihovi sredini dompteur Mirko. Produkcije so se pričele. Nenadoma je krik groze gledalcev pretresel ozračje. Ogromen lev se je razdražen v skokih pognal na Vojnovića in ga podrl na tla. Med krotilec in levom se je razvila ogorčena borba za življenje in smrt, ki bi se gotovo končala katastrofalno za našega prijatelja, ako mu ne bi prišlo k roki pomoč s strani njegovih kolegov. V paniki so se vsi gledalci razbrazili in vsi so se vlekli iz kletke. Mirko je bil v paniki strahovito izpraznila.

Mirka so prenesli v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili sicer težke, vendar ne smrtonosne poškodbe. Kasneje je bil iz Varšave prepeljan v Lvov, kjer se leči še sedaj. Prve vesti o njegovi usodi so prišle baš te dni v Ljubljano. Pisal je svoji teti, edini soročnici, ki jo ima v Ljubljani, da se nahaja v bolnici v Lvovu. Baje je svoječasno o nesreči poročal tudi dunajski ilustrirani tednik »Das interessante Blatt«, zanimivo pa je, da v Ljubljani ni nihče vedel o tem.

skrajnosti zatelebo v avtomobil in sport sploh. Bila je sicer veselo dekle, toda skrbno oko mame je jo neprestano čuvalo in nadziralo. Kljub temu se je Tinica včasih posrečilo, di je smuknila izpred mamičinih očij v veseli svet. Tinica je te dni živela po trgovskem zakonu in pristojno dopust na ta način, da se je hodila marljivo kopat v toplo Soro.

— Molčite, gospod Tone, lepo vas prosim. Vse vam povem, kaj sem nočjo doživela, toda vsega se natanko ne morem spominjati. V Sori sem se ves dan kopala. Tja se je z avtom pripeljal tudi »ta nobel Zan«. Saj ga poznate tistega mladeniča bogatega, ki venomer ponavlja: »Spick english!« Tja me je povabil na Bled. V veseli družbi sem kmalu od Sore zdrčala proti Bledu. Tam je bilo do večera veselo. Pozno smo se vrnili. V Šiški je Zan napravil še eno postajo. Mene je »sino glava bolela. Bila sem že vsa zmešana. Ušla sem iz družbe in bežala po gozdu proti mestu. Tako v glavi mi šumi, da sem končno prišla na silno veliko ravan. Nisem vedela kam. Bil je za me povsem neznan svet. V daljini so migljale še lučice. Kar naenkrat se mi je zazdelo, da sem doma in sem se vlegla v posteljo... No, zjutraj sem se tu v teh smrekah prebudila. Ah, večna hvala Bogu, da je vas sem privedel!...

— Namesto v Sori, gospodična Tinica, se sedaj koplje v jutranji zori in zarji. Tudi zdravo! Je pripomnil gospod Tone dobrohotno in ironično.

— Gospod Tone! Ustrezite mi. Pojdite domov po drugo moje obleko. Materi recite, da so mi na Sori ukradli svojo obleko in čevljičke, zato sem ostala čez noč tam v vasi in da vi obleko ponesete meni.

— Izvestno, Tinica! Prej bom še pogledal okrog, če ni mogoče v kakem kotu obleka še čevljički.

Nedaleč je gospod Tone našel na kupu lepo zloženo Tinino obleko, poleg pa še veljike z nogavičkami. Tinica je bila bliskovito naglo oblečena.

— Hvala lepa vam, gospod Tone. Pa molčite! Ne povejte mami, a tudi drugim ne! Kaj bo, če bo mami zvedela o moji nočni nesreči?

Gospod Tone je Tinici sveto obljubil, da bo molčal, sam pa si je dogodivščino lepe gospodične razlagal tako, da je Tinica mislila v svoji zmedenosti, da je doma in se je zato prav komodno slika ter vlegla v posteljo, pod smreke...

Takelj je zadnji dan dopusta gospodične Tinice!

Ivanka potuje iz letovišča v zapor.

— Dekleta, nov »čuboks!« Vsa le v... in je kot roža gartrožal Gizelca, tvoja Ivanka pride!

Tako je pred nekaj dnevi avizirala skozi opazovalno linco škrbasta in stara potepuhinja Urša, hišna delavka v sodni kaznišnici, svoje tovarišice-jetnice v veliki sobi. Bile so to ženske različne starosti, mlade in stare, lepe in grde. Jetnice so z največjo radovednostjo pričakovale novinko, ki naj bi jim prinesla kopo raznih novic in jim tako živahen razgovor za en večer pregnal duševno ozračje zapor. Kmalu nato je zaškrpal ključ, vrata so se odprla in v sobo je vstopila elegantna mladenka Ivanka. Krepko razvito in postavno dekle 20 let, dekle tipa iz onih krajev, kjer se preliva ženska značaj iz trdega koščenega kraskega v mehkega dolenskega. Ivanka je doma iz širnih in bujnih gozdov okoli Kočevja. S prikritim veseljem je pozdravila svoje stare znanke nekdanjih dni, s katerimi je že deloma preživljala veselo dni svobode, deloma tužnostne dneve v zaporih.

— Kako si lepa, Ivanka! Prava kraljična si! Kdo ti je kupil čevljičke? Kdo te lepe svilene nogavice? Kdo bleko in klobuček? Vsa si nova?

S takimi in sličnimi vprašanji so obsipale jetnice mladenko Ivanka, v kateri življenje kipi in vre. Ivanka je trenutno molčala in ogledovala svoj novi stan. Njeni intimni znanji Gizelca in Justinca sta jo objemali in poljubljali.

— Ivanka, Ivanka, toliko časa se nismo videli. Kje se snideš? Kod si hodila?

— Najprej, kje je moja postelja?

— Tukaj je v tem le kotu. Ravno pred eno uro jo je zapustila ta švedrasta Marjana, tista, ki tudi rada krače.

Ivanka se je vsedla na tla slamnajoč. Z bistrim očesom je premetirala svojo novo družbo, ki ni bila nikakor v skladu z njeno eleganco in tudi ne z nekdanjimi kavaliirji...

— Povej nam, Ivanka, kod si hodila, ste silila vanjo Gizelca in Justinca.

— Prijateljci moji! Dva meseca je fletno bilo! Bila sem na letovišču v Rogaski Slatini. Tam so me vsi imeli za ugledno in dostojno damo. Hočila pa sem po promeni kakor kakšna rogata gospa. Vsak dan v drugi obleki. Zvečer in ponoči so me ljubili visoki oficirji, bankirji in trgovci. Kakšne špase sem včasih doživela? To je bilo joi in joi! Moški so res veliki norci in babjaki! Čim bolj je bogat, bolj silji v krilo. Nekega dne sem srečala na promenadi bogatega Mariborčana. Bil je trgovec. Malo sem mu na promenadi poškilila in se mu nasmehnila. Zlomek je takoj začel stopicati za menoj. Jaz sem ga osorno osvrnila. Pri večerji se je vsedel k moji mizi ter se začel opravičevati, da me je kot damo na promenadi nadlegoval. Teje! Delal mi je pri večerji večne komplimente: lepa gospa in lepa gospa! Bila sem tega že sita in sem mu v obraz rekla:

— Gospod! Nehajte! Jaz sem dekle svobodno ljubezni. Ta mariborski umazane mi je plačal večerjo, za noč nič! Lepo je v Rogaski Slatini, toda črno Zasluzila sem že dobro, a tudi vse potrošila za obleke. Fini kavalirji so samo Bograjčani.

— Kako to, da si prišla v ljubljanske zapore? Vendar ni prijetno zamenjati veselo letovišče s tem smrdljivim zaporom?

— Dekleta moja! Tako je bilo! Iz Rogaske Slatine sem pisala našemu očetu na policiji. Lepo sem ga pozdravila, mu voščila zdravje še dolgo let in ga prosila, da mi dovoli za nekaj dni priti v Ljubljano, da pobrem svojo obleko. Gnalo pa me je v resnici k starim ljubljanskim kavalirjem.

Oče mi ni odgovoril, vseeno sem prišla, čeprav so mi Ljubljano prepovedali. Bila sem že tri dni v Ljubljani. Včeraj zvečer pa je prijel policaj na Kongresnem trgu. Dva kavalirja sta me spremljala. Sedaj sem tu! Ne pomaga nič! Rečem pa vam eno:

Osem dni kasneje je g. Mouche ob prisotnosti svoje očarane soproge pomisljal v eni najelegantnejših trgovin par oblek, ki so napravljale brezdvomno velik vtis. Razume se, da so morali k obleki priti tudi primerni čevlji, nogavice, srajce, ovratniki, ovratnice, kravate itd. Vse to je razkošno povečalo garderobo poglavjarja družine. Oseminštideset ur pred odpotovanjem so opazili, da je za vse novo nabavljeno blago postal potni kovček premajhen.

Drugi dan zvečer pred odhodom je prišel — Mouche domov z novim potnim kovčkom.

Ah, ta kovček! Pravo čudo! Iz pravga usnja, iz kakršnega se niti čevlji vedno ne izdelujejo, sijajno rdeče barve z rumenozelenkastimi okraski se je blestel in je bil namenjen da očara vse posetnike kopališča.

— A... Ali vidiš kako je lep, je dejal g. Mouche.

— Zelo lep, sta vzkliknila istočasno gospa Mouche in Jerome.

— In zelo drag! Tisoč frankov! je izgovoril zmagovalno g. Mouche.

— Tisoč frankov! No, potem je pa še lepši, sta se čudila Mouche in Jerom.

— Da, je nadaljeval g. Mouche, to je bil zadnji tisočak, ki nam je bil ostal za morje.

Razburljiv skok iz zagrebškega hotela „Esplanada“

Beg somborskega zdravnika iz opazovalnega oddelka za umobolne. — Razburljivi prizori v hotelu. Skok skozi okno na cesto.

V četrtek zjutraj je iz Sombora dospel v Zagreb advokat dr. F. Stein v spremstvu nekega soročnika in se nastanil v hotelu »Esplanada«. Ze tedaj je advokatovalo nenavadno obnašanje vzbudilo pozornost hotelskega osobja.

Popoldne je dr. Stein plačal svoj račun in odšel v bolnico. Spremljevalec je ravnateljstvo prosil, naj advokata sprejmejo v opazovalni oddelki. Ob 6. popoldne je bil v bolnico res sprejet in oddan na oddelki za živčno bolne. Včeraj zjutraj je pa dr. Stein zapustil bolnico. Bil je v drugem razredu in imel je obleko pri sebi. Nihče ni opazil, da je živčno bolni advokat pobegnil. Vrnil se je v hotel »Esplanada« in dobil sobo št. 44 z okni proti uradu za zavarovanje delavcev v visokem pritličju. V bolnici niso hoteli izročiti poslanemu postreščku prtljage za pobeglega advokata.

Med tem je nenavadni hotelski gost dobil živčni napad. Omračil se mu je um. Zaklenil se je v svojo sobo in pričel kričati na vse grlo. Ko se je postrešček vrnil iz bolnice brez prtljage, ga zmešan dr. Stein ni pustil k sebi in kričal je: »Goluji, lupiste vsi! Edina sreča da nimam samokresa pri sebi. Vse bi vas postrelili!«

Poklicali so ravnatelja in tajnika hotela. Zunanja vrata so z drugim ključem

takoj odprli, notranja so pa bila od znotraj zapahnjena. Dr. Stein je v sobi kričal: »Pošljite po psihiatra! Odprite sami, če morete!«

Telefonirali so po rešilno postajo, ki je skoraj na to dospela v Mišanovičovo ulico.

Poizkusi odpreti zaklenjeno sobo, so očividno slabo vplivali na bolnika. Ko je ključavničar končno odklenil tudi notranja vrata in so jih malo odprli, so videli, da se je pobesneli dr. Stein zabarikadiral z divanom, stoli in posteljo. Končno so vrata toliko popustila, da je nekdo mogel vstopiti v sobo.

V tem trenutku je gost planil k oknu in skočil 7 m globoko na ulico. Padel je na malo strehico iz pločevine, ki je omilila padec, vendar pa je treščil še na asfalt in obležal nezavesten.

Prenesli so ga v rešilni voz in odpeljali v bolnico. Zdravniki so dognali, da si je zlomil hrbtenico in je njegovo stanje zelo resno.

Dr. Stein menda ni hotel izvršiti samomora, temveč je bežal samo pred domnevanimi zasledovalci. Nerazumljivo je, zakaj se nihče ni domislil, da bi splezal po lestvi v sobo skozi okno in preprečil nesrečo.

Ameriške zanimivosti

Poroka ženske z žensko. — Mož zaradi ostrižene žene zaprt. — Vpliv akrobatov na mutaste ženske. — Izreden rekord. — Justifikacija neznanca.

Radi uspehov, ki so jih dosegli ameriški letalci Lindbergh in Byrd je zanimanje za letalstvo v Ameriki ogromno narastlo. Za zračni promet se dela ogromna reklama, vlada sama in privatniki pa vohče pospešujejo akcijo za razširjenje aviatike. V to svrhu grade v Chicagu novo pošto poslopje, ki bo imelo na strehi postajališče za letala. Na strehi bo letalo sprejemalo in oddajalo pošto ter po pristanku zopet oddelalo. Površina na strehi je tako obsežna, da lahko naenkrat pristanejo tudi trije avijoni. Na ta način hoče Amerika pospešiti zanimanje za letalstvo.

Istočasno pa prireja Charles Lindbergh velik propagandni polet po vseh državah Amerike na svojem letalu »Spirit of St. Louis«, s katerim je preletel ocean. Lindbergha povsod svečano sprejemajo. Ljudje so še vedno navdušeni zanj ter mu prireajo po vseh mestih viharne ovacije. Kakor poročajo listi, je pustil Lindbergh svoje letalo zavarovati proti nezgodam za 150.000 dolarjev. Nedavno je prispel v mesto Providence, kjer ga je sprejela 300.000 glav broječa množica. »Lindy« je govoril raz magistrata, poslušalo ga je nad 100.000 oseb. V nastali gneči, ko se je vde trlo proti magistratu, je bilo več otrok pohojenih, a več žensk se je onesvestilo.

Chicago je mesto avtomobilskih nesreč in roparskih napadov. Od novega leta pa do danes je bilo samo v mestu povoženih do smrti 620 oseb. — Policija je nedavno na javni dražbi prodala 68 deloma najdenih deloma zaplenjenih avtomobilov. Za vseh 68 avtomobilov pa se na dražbi ni izdrlilo več nego 1400 dolarjev. Okoli 84.000 Dm). Za nekatera vozila niso zdržali več nego pol dolarja (28 Dm), a najnižji avto se je prodal za 135 dolarjev.

— Kako draga in koliko stane Amerikance neprevidna vožnja, priča slučaj Betty Bordeneve, hčerke češkega milijonarja Jchna Bordena, ki je povzila neko meščanko. Zena, ki je baš stopila s tramvajev, je bila zadeta od avtomobila in je dobila precej težke poškodbe. Tožila je mlado milijonarko, ki je bila obsojena, da ji mora plačati 15.000 dolarjev odškodnine.

Bogati okraj Chicagoa South Shore, kjer ima večina milijonarjev zgrajene svoje vile, je zadnje čase bil v stalnem strahu pred banditom — črncem, ki je vdiral v hiše in s smrtno grozil stanovalcem. Če so klical na pomoč. Bandit je bil skrajno predrzen. Medtem, ko so ga policisti iskali v enem delu mesta, je vplnil že v drugem. Napadalec je bil znan po beli maski, ki jo je pri napadih vedno nosil. Nekega dne ga je zasledovalo 200 policistov in končno so ga izsledili. Ko je bandit opazil redarje, je pobegnil, a na begu je bil težko ranjen. Našli so ga na dvorišču neke hiše, kjer je ležal v mlaki krvi. Prepeljan je bil v bolnico in ni upanja, da bi okrevl. Bandit se piše Raimond Hill in je bil poklavar velike roparske tolpe.

S sličnim slučajem, kakor se je lani primeril v Budimpešti, se pejačo te dni v ameriškem mestecu Taylorville države Illinois, 23letna Margareta Bruce, ki se je izdajala za moškega in tudi nosila moške obleke se je poročila z 18letno Eto Dudek. Zanimivo je, da sta obe dekleti harmonirali in da žena ni ovidila svojega »moža« radi goljufije. Oblasti so mnenja, da sta bili obe deklici ljubljanki.

Nesrečna dečja frizura, ki je povzročila že toliko gorja, tragedij in tragikomedij, je obogatela za novo zanimivo vest. V Washingtonu je urar Richard Carr svojo ženo pošteno nalomil, ker si je proti njegovi volji pustila ostržiti lase! Ker pa uživa v Ameriki ženska precej privilegirano stališče in se smatra moški, ki pretepa svojo ženo, za največjega nečestneža, sodišče ni priznalo Carru. Prisodilo mu je

6 mesecev ječe in sedaj bo lahko razmišljal, če njegovi ženi dečja frizura pristaja ali ne.

— Fenomenalen slučaj se je nedavno primeril v mestecu Chester. Gospa Lions je pred štirimi leti izgubila dar govora. Obiskala je več zdravnikov in specialistov, toda vsi so bili mnenja, da zanjo ni več pomoči in da ne bo več govorila. Nedavno pa je bila Lionsova v cirkusu, kjer je bila priča vrstolomnih izvajanj nekega akrobata. V strahu, da se bo ponesrečil, je glasno kriknila in izpregovorila. Zdal zopet govori popolnoma normalno.

V Ameriki je lov za rekordi, pa najsibito še tako ekstravaganantni posebna slast. Rekordira se v živžanju, v kajenju, v plesu itd., a najnovejša specialiteta je sedenje na drogu zastave. Tako je v Chicagu nedavno sedel neki Joe Powers 16 dni nepretrgoma na drogu zastave vrh hotela »Morrison«. S tem je za dva dni potokel rekord nekega svojega tovariša. Powersu na čast so priredili velik banket.

V Ossingu, država Newyork, je na električnem stolu končal svoje življenje zločinec, ki je bil obdolžen roparskega umora in je dejanje tudi priznal. Zanimivo pa je, da zločinec do zadnjega ni hotel podati svojih generalij in povedati, od kje je. Očividno je bil iz boljše rodbine in je hotel svojem prihraniti sramoto.

Za sokolsko 40letnico v Novem mestu je na razpolago za Ljubljanačane večerni vlak, ki odhaja iz Novega mesta malo po 22. uri!

Gorenjska idila

Vesela zgodba z Brčovega rova bo gotovo vsem našim bralcem v veliko zabavo. Tam gori so se utaborili ljubljanski skavti, ki so jih nekateri takoj krstili za svoje, dasiravno nočejo skavtske organizacije imeti z nobeno politično zadevo nobenega opravka, otepajo se politike kakor konji muh. No, kot rečeno utaborili so se skavti. Pa je hotel slučaj, da so zavohale zvoniklajoče kravice dobro pašo na cerkvenem travniku in neka tajna sila jim ni dala miru, venomer so se ozirale tja na sočno travico, ki jih je tako vabljivo ščegotala v nos. Njihov pastirček je bil tak vzoren pastir, kakor večina njihove vrste, rajši je delal piščalke in bogisgavedi kaj še vse, kakor pa pasel krave, ki nočejo biti tase, kakršne bi on rad. No, in šle so na cerkveno. Godilo se jim je prav božansko vse dotlej, dokler jih ni zapazilo bedno »oko«. Pa je stopilo to »oko« tja k skavtom in poprosilo za veliki lonec. Skavti, uljudni kakor so, so rade volje ustregli. Lonec je prišel nato v roke grabljice, ki je dobila točen ukaz, naj pomolze rogato goste. Hotela se je upirati, prosila je usmiljenja za ubogega pastirja, pa ni nič pomagalo. »Oko« je prišlo kravo Liske za roge in grablica je molzla, da ji je pot tekel po obrazu, dokler niso bile vse tri krave-grešnice pomolzene in lonec poln do vrha. Zalostne so odhajale kravice zopet preko meje. Saj so jim zaplenili carini podvrženo blago. Če so imeli skavti od tega kaj dobička, ali kako je sprejel gospodar svojega pastirja in če je gospodinja godrnjala, ker so mleko zaplenili, o vsem tem ne bomo govorili, rečemo le še to, da je bil vsestranski spektakel, ki bo imel usodne posledice. Za čas kislh kumar se takele in podobne zgodbe naravnost idealna zabava, za katero se povzročitelju Tržič iskreno zahvaljuje in se priporoča. Slava mu!

PRIZANASAJTE PLANINSKI FLORI!

Slike iz dna življenja

Dopust gospodične Tinice.

Gospod Anton je, kakor običajno, tudi petek zarana z globokim notranjim zadovoljstvom meril korake po tivolskem drevodu. Izbral je solnčne strani, da se je kopal v jutranjih solnčnih žarkih, zato je najrajši korakal po belih in krivih potih angleskega parka. Solnce je blagohotno božalo Tonetov zagoreli obraz, a sam je oživil prepeval in živčgal posešno himno naravi. Prikorakal je tako do zgornjega dela parka, kjer raste gosta skupina mladih smrek, prav mično in idilično pribežališče za zaljubljene parčke, ki letos na večer prav intenzivno izrabljajo dobrote lepega vremena. Njegovo notranje tiho razpoloženje je naenkrat prerušil lahen šum in trepet za smrekami. Ozrl se je v temni kot in njegov ostri pogled je običal na snežnobelim predmetu, ki je dajal znake preplašenega in boječega bitja gozdnih vile. Natančneje je pogledal in ni mogel verjeti svojim očem, da bi se gibala ob takih lepih jutranjih urah med smrekami stasovita figura gospodične Tinice v taki beli jutranji obleki.

— Kaj vi tu, gospodična Tinica? Ali me morebiti varajo moje stare in slabe oči?

— Pst! Pardon, gospod Anton! Ah, kako sem bila nočjo nesrečna! Sama ne vem, kako sem semkaj prišla. Ob jutranji zori sem se vsa premrla prebudila takole na tem prostoru. A, kje je moj obleka? Ne vem.

Gospod Tone je kot star in izkušen poznavalec ženske lepote premetril z enim samim kritičnim pogledom brhko in fino formo Tinice, ki je bila drugače solidno ljubljansko dekle, toda zelo naivno, do

tem z rokami kretnje kakor kak proslul morskii gusar.

Odveč bi bilo povedati, da so bili gospod, gospa in Jerome pripravljani, popolnoma pripravljeni, da odpotujejo tako željno pričakovanega dne.

Hm! Pripravljeni! Moglo bi se reči, da ne popolnoma...

Petnajst dni pred velikim dnevom, dnevom odhoda se je gospa Mouche naenkrat prepričala, da ima njen sin Jerome samo eno pripravo obleko za kopališče. Kupila mu je torej še eno lepo in primerno obleko. Razume se, da je kupila modro mornarsko obleko z malo mornarsko čepico, kakor se to spodobi.

Ko je videl tako lepo napravljenega svojega sina, je g. Mouche tudi sam spoznal in dokazal svoji soprogi, da bo izgledala smešno poleg tako odlično oblečenega sina.

Priznati moram, da gospa Mouche ni čakala, da bi se ji to drugič povedalo. V takih primerih pokažejo ženske poslušnost, ki meji skoraj na suženjstvo. Drugega dne zvečer je pokazala svojemu možu novo obleko zadnje modne kreacije, ultra-čarlston čevlje in nogavice in ljubek minjanski klobuk. To je bilo njemu povod za pripombo soprogi, da bo izgledal poleg tako elegantne žene kakor siromaček.

Louis Ernest:

Odhod

Morje!

Za g. Moucheja je bilo to nekaj nepoznanega. Dolgo časa neustvarljivo. Leta in leta je po groših polagal na stran za uredničenje tega svojega sna.

Končno je letos došel uspeh. 13. avgusta bo v spremstvu svoje gospe Mouche, svoje soproge in Jeroma Moucheja, svojega naslednika, odpotoval, da preživi petnajst krasnih dni na eni najlepših morskii obali, na pravi francoski obali poleg njene kozmopolitske klijentele.

13. avgust! S kakšno upravičeno nestrpnostjo so pričakovali ta datum!

Morje! Videli bomo morje! Ne bodo ga samo gledali, temveč se bodo tudi lahko vsak dan do mile volje kopali v njegovih nemirnih valovih.

In nazadnje po končanem kopanju bodo poslušali, prosim vas, koncert v Kazini, ki jih bo preplaval z valovi harmonije.

Oh, to bo božansko!

In ribarjenje? Ali menite, da gospod Mouche na to ni mislil?

— Na pravi ladji z jadrni in krmilom, gospa, je govoril vratarki in delal pri

To in ono

Brke namesto ženskega obraza

Iz Brna poročajo: Zakonca K. sta imela v Lodzu veliko stanovanje in sta oddala eno sobo v podnajem lepi strojarski Vandi V. Oba sta bila s svojo podnajemnico zelo zadovoljna, kajti bila je prav tako solidna in dostojna kakor lepa. Zgodilo se je tako, da se je v soprogu vzbudilo napram ljubki deklici nagnjenje, ki ni bilo več primerno za njegovo kanonično starost. Ko je žena odšla v kopališče in se je možakar vrnil nekega večera vesel svoje svobode pozno domov ni odšel v osamelu zakonsko spalnico, temveč je stopil v sobo svoje podnajemnice. V sobi je bilo temo, mož je stegnil roko, začel tipati po blazinah postelje in ne nadoma začutil v svojo grozo namesto nežnega dekliškega lica velike goste brke. V istem trenutku je že skočil tja, jinstveni lastnik brk pokonci, prižgal električno luč, plani na presenečenega moža, ga prijel za roke kakor s ključmi in začel klicati na ves glas služinčad, češ da je prijel vlomilca. Seže, ko so mu zagotovili, da je domnevani vlomilec sam lastnik stanovanja, je izpustil prestrašenega starega don Juana. Zaveda se je kmalu pojasnila. Mlada Vanda V. je prepuščila svojemu bratu za eno noč sobo, sama pa je odšla prenočit k svoji prijateljici. O tem je obvestila tudi služinčad, lastnik stanovanja, ki ga ni bilo doma, pa seveda o stvari ni ničesar vedel. Brat Vande je nato, ko je zvedel, kdo je možakar in kakšni nameni so ga pripeljali v sobo njegove sestre, vsiljiva še pošteno oklofotal in ga tožil pred sodiščem, ker je njegovo sestro težko kompromital.

Stvar se je kmalu razvedla in žena razočarana moža se je nemudoma vrnila iz kopališča domov ter svojemu možu napovedala hišni zapor, poostren s postnimi pridigami. Razen tega je moral plačati 5000 goldinarjev odškodnine mlademu dekletu in objaviti v listih posebno izjavo, da je od njegove strani popolnoma nedolžna. Posmeh javnosti v Lodzu je bil seveda zastoj.

Detektiv z zelenimi naočniki

Pravi detektiv so ujeli po desetdnevnem zasledovanju lažnega detektiva z zelenimi naočniki, ki je junak znane izsiljevalne afere v Budimpešti. Drzni pustolovec je zvalil nekega veletrgovca iz Budimpešte pri belem dnevu v neko vilo v predmestju in hotel izsiliti od njega večjo vsoto denarja. Aretirani lažni detektiv je trgovski pomočnik Evgen Fuchs.

Pred dvema tedni je tekstilnega veletrgovca Bartoka obiskal mož z zelenimi očali in se izdal za detektiva. Obvestil je trgovca, da so v neki vili našli večjo množino blaga, ki je bilo brzkone ukradeno v njegovi trgovini. Povabil

je trgovca v avtomobil, ki je že čakal pred hišo in oba sta se odpeljala. V vili je detektiv Bartoka peljal v malo sobico, ga vrgel na tla in uklenil ter mu začel groziti z revolverjem, če mu takoj ne izplača 20.000 pengö.

Do smrti prestrašeni Bartok je izsiljevalcu vsoto obljubil in ga pozval, naj ga spremlja v Madžarsko-italijansko banko. V banki se je trgovec iztrgal iz rok neznanca in planil v sobo generalnega ravnatelja. Medtem je «detektiv» seveda pobegnul. Isti dan je izvršil še dva poskusa izsiljevanja, toda brez uspeha. Policija je zločinca izsledila slučajno. Neki trgovec je policiji naznanil, da je v času plebiscita v Sopronju spoznal človeka, ki je podoben popisu policije. Ta človek mu je takrat pripovedoval o svojih velikih načrtih in o svoji veliki bodoči karieri kot detektiv. Trgovcu se je že tedaj mož zdel sumljiv. Spomnil se je tudi, da se piše Fuchs. V Sopronju je osleparil več oseb in je moral bežati. Policija je prvotno mislila, da se Fuchs nahaja v Budimpešti. V tem mestu je pa 848 ljudi, ki se pišejo Fuchs. Po vseh indicijah je prišel v poštev le Evgen Fuchs. Gospodar hiše, kjer je Fuchs stanoval, je izpovedal, da se je Fuchs tudi njemu predstavil za vojaškega detektiva. Neki Fuchsov znanec je pa javil, da namerava Fuchs v Baji otvoriti trgovino, za kar potrebuje 20.000 pengö. Ta izpoved je potrdila domnevo, da je Evgen Fuchs istoveten z detektivom z zelenimi očali, ki je hotel izsiliti 20.000 pengö.

Policija je v Baji res našla izsiljevalca, ki se je tam prijavil z napačnim imenom.

Justifikacije v Rusiji

Doba zadnjih 6 tednov v sovjetski Rusiji se more nazvati za dobo justifikacij. Nedavno je bil obsojen na smrt Penkovo-Položni zaradi volunturnosti v korist Poljski. Radi istega prestopka je bila obsojena na smrt v Harkovu Višnjevskaja, v Minsku pa Zavatski. Radi volunturnosti v korist Velike Britanije sta bila obsojena oficir rdečega brodovja Klenkov in njegova žena, ki mu je baje pomagala pri volunturnosti. Drugo skupino justifikirancev tvorijo bivši carski oficir Družilovski, ki je bil v Moskvi obsojen zaradi falzificiranja sovjetskih dokumentov, nadalje artiljerijski oficir rdeče armade Abakumov zaradi umora nekega vojnega dopisnika v Petrogradu in končno veleposelnik Govka zaradi umora nekega vojaškega dopisnika v Vinici. Druga skupina obsojenec je plačala s smrtjo dela, storjena pred več leti. Med ostalimi je bil bivši agent «Odbrane» Strašnov, ki je bil zaradi socialno-revolucionarne zarote pred 8 leti šele sedaj obsojen v Kalugi, ter belogardist Obuhov v Čeljabinsku zaradi iz-

daje pred 9 leti. Justificirani so bili istotako štirje carski oficirji, ki so leta 1905. vodili kazensko ekspedicijo v baltične dežele. Iz neznanh vzrokov so bili obsojeni »beli« oficir Malfin ter nekoliko drugih oficirjev Kolčakove armade, med njimi major generalnega štaba Persubov, trije drugi beli gardisti itd. V Amurski pokrajini je bil obsojen na smrt orožniški polkovnik Aresulov in 5 njegovih pristašev. Kot nepolitični obsojenci so bili obsojeni in ustreljeni narednik Hojden zaradi goljufije pri kupovanju konj v Kazakstani in trije oficirji v Krasnodaru zaradi tatvine. Tudi pri teh prestopkih so se ugotovili zločini kontrarevolucije. V to vrsto kazni spada tudi stroga obsodba 88 budističnih svečnikov, ki so vodili protiboljševiško propagando v aginski pokrajini v Sibiriji. Vjernihjudsko sodišče v tem primeru ni izreklo smrtnih obsodb, ker bi med budističnim prebivalstvom izzvala pravo revolucijo. Trije glavni svečniki so bili obsojeni na petletno ječo, štirje na širileto, ostali na eno do 2 leti ječe.

Kardinali zahtevajo povišanje plač

Živimo v težkih materijelnih prilikah in zato ni čuda, da so tudi kardinali potrkali na vrata Vatikana in zahtevali povišanje svojih dohodkov. Kardinali imajo na leto okoli 20.000 lir dohodkov, s katerimi pa morajo kriti tudi stroške za razne reprezentacijske svrhe. Zanimivo je, da so vsi kardinali nastopili enotno in izročili vrhovnemu vatikanskemu nadzorniku peticijo, v kateri zahtevajo, naj se njihov dohodek poviša na 60.000 lir. To bi vatiškno blagajno obremenilo za 1.800.000 lir več na leto. Kardinali bi na podlagi novih plač prejeli mesečno okoli 5000 lir. Če bo Sv. oče ugodil zahtevi svojih služabnikov, še ni znano.

Vražja plavolaska

Tako pravijo Američani nemški letalki Theji Rasche, ki se je pretekli mesec pripeljala s Chamberlinom in Byrdom na «Leviathanu» v Newyork. Thea Rasche baje namerava iz Amerike poleteti v Evropo.

Bila je med prvimi ženskami, ki so se prijavile za prekoceanski polet in zato je v Ameriki zelo popularna ter je njeno ime razširjeno kakor Lindberghovo.

Thea Rasche si je takoj po svojem prihodu pridobila Newyorčane. Ko je «Leviathan» prispel v newyorško luko, je množica fotografirala in reporterjev obkrožila nemško letalko. Thea pa jih je odslavila in izjavila, da ne da nikakih intervjuov, ker noče obrniti pozornosti nase, zakaj ta dan in slava dne pripadata samo Chamberlinu in Byrdu. Simpatična izjava jo je prikupila Newyorčanom. Kasneje so jo uro za uro oblegali radovedni ameriški novinarji in hoteli so vedeti, če je oženjena, če

je zaročena, če ima fanta, če kadil ali pije in če rada pleše. V razdobju 48 ur je vsa Amerika vedela več o njej nego morda — ona sama.

Ko je bilo njeno letalo «Flamingo» sestavljeno, je odšla letalka na letališče Roosevelt Field, ogromni newyorški aerodrom, kjer je pred 10.000 gledalci izvajala smeje akrobatske produkcije, lupinge in slična letalska izvajanja. Smelost mlade letalke so občudovali vsi gledalci in po končanem poletu jo je policija s težavo rešila pred navdušeno množico, ki jo bi kmalu zgnetla. Thea Rasche se sedaj pripravlja prav resno za prekoceanski polet. Baje poleti že prihodnji mesec. Amerikanci so zelo radovedni na uspeh vražje plavolaske.

Najdražji telefonski razgovor

Američanke so znane kot ekscentrične ženske. Pred dnevi se je mudila v Parizu Američanka mrs. Dahlberg iz Chicaga. Nekega dne je pristopila k telefonskemu aparatu in zahtevala od centrale, naj jo zvežejo s Chicagom. Izjavili so ji, da je to nemogoče, ker s tem ameriškim mestom ni zveze, če pa je njena stvar nujna, naj odide v London, od koder more govoriti po telefonu s Chicagom. Mrs. Dahlberg je sedla v avtomobil, odpeljala se na aerodrom v Bourget in poletela z letalom v Anglijo, kjer je v Londonu govorila po telefonu šest minut s svojim možem v Chicagu ter se vrnila v Pariz. Ko je neki pariški novinar zvedel za to njeno pot, je odšel k Dahlbergovi in jo zaprosil, naj mu pove, kaj je imela tako važnega povedati svojemu možu. Dahlbergova mu je odgovorila: «Sanjala sem, da je moj pesljubimec poginil in odšla sem k telefonu, da mi mož sporoči, kaj je z njim. Mož je psu naktil na ušesa slušala, jaz pa sem ga iz Londona poklicala po imenu in pes je zalajal. Bil je to glas mojega «Bo» byja».

Pokvarjene idile

O prav zanimivem dogodku poročajo budimpešt. dnevniki. Potnikom, ki prihajajo iz dunajskim parnikom v Budimpešto se tik pred madžarsko mestopolo nudi zanimiv prizor. Radi pasje vročine, ki vlada zadnje tedne je z grmovjem obraščeno obrežje otoka pred Budimpešto v večernih urah zelo obljudeno. Na stotine ljubavih parčkov »ložira« na prostem. Otok leži popolnoma v temi. Kapitan dunajskega parnika je tik pred prihodom v Budimpešto že večkrat dal z žarometrom otok razsvetliti, da opozore male čolnice na bližajočo se ladjo. Žarometi razsvetljujejo paradiz tako intenzivno, da se potnikom na krovu nudi pogled, kakor se ga baje lahko doživi le v Neaplju proti denarni okodnini. Ta prizor je za Dunajčane sila mikaven in privlačen. Ljubavni parčki so zaradi indiskretnosti dunajskega kapitana ba-

je zelo ogorčeni in neki prizadeti se je v madžarskih listih oglašil, da naj kapitan nikar več ne kviri lepe idile na otoku.

Izseljevanje kavkaških Mohamedancev

Med mohamedanskim prebivalstvom kavkaških sovjetskih republik se je vsled naraščajočega verskega in nacionalnega zatiranja od strani sovjetskih oblasti pričelo živahno gibanje za izselitev vseh kavkaških mohamedancev v Turčijo. Na podlagi mirovnih pogodb se je doslej 80.000 kavkaških mohamedancev izjavilo za Turke ter zahtevalo, naj se jim dovoli izselitev v Turčijo. Iz Angore je že odšla posebna komisija v Batum, da se pogaja s sovjetskimi oblastmi o izselitvi mohamedancev, ki so se naveličali sovjetskega režima. Kavkaški mohamedanci izjavljajo, da je njihov položaj vsled nezasišnega terorja sovjetrov popolnoma nevdrljiv.

Mrlič, ki hoče jesti

Pred dnevi je v nekem mestecu v provinci Malaga na Španskem umrla neka Lovrencina Nescar. Zdravnik je namreč dognal, da je mrtva in je izstavil tudi smrtni list.

Mrliča so položili v krsto in odnesli na pokopališče. Na Španskem je navada, da krste ne zabijejo z žebli, kakor pri nas, temveč pustijo nepokrito, dokler jo ne spuste v geob. Med potjo na pokopališče pa je mrtva Lovrencina odprla nenadoma oči in zahtevala, naj ji prinesejo kaj za jesti. Vsi, ki so navidezno mrtvo Španko spremljali na zadnji poti, so se silno prestrašili in pobegnili na vse strani. Živi mrlič je odšel sam domov in si potem potolažil glad. Lovrencina je danes zdrava in čila.

Strojna puška — orožje policije

Povsod so policaji oboroženi s pendreki ali kvečkemu z revolverji. V mnogih ameriških mestih pa je policija oborožena tudi s strojnimi. Pri prevajanju posebno nevarnih zločincev postavijo ob cestah strojnice. Nedavno so iz zaporov prepeljali nekega Birgerja na sodišče k zaslišanju. Listi so ga označili za posebno nevarnega roparja, ker je imel na vesti več težkih zločinov. Med prevozom so zastražili vso okolico. Pred sodiščem so stale strojnice tako, da bi v potrebi lahko obstreljevale ves prostor v okolici. Zločinca je spremljevalo 30 šerifov in 100 policajev. Pričakovali so namreč napad banditovih drugov. Da se napad ni izvršil, pripisujejo strahu pred razpostavljenimi strojnimi puškami.

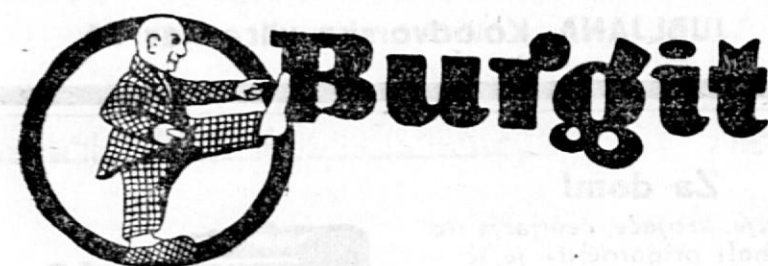
Jutri vsi v Novo mesto na proslavo 40letnice Sokola!

UNDERWOOD

pisalni stroj ima svetovni sloves. Nad 2 000 000 strojev v prometu. Nedosegljiv v trpežnosti in vsled tega najcenejši

Lud. Baraga

LJUBLJANA Selenburgova ulica 6/1

odstranjuje brez bolečin in brez nevarnosti kurja očesa. Ze 20 let zdravniško priporočen in preizkušen. Proti potanju nog, pečenju in ožiljenju BURGIT kopel za noge. — Burgit dr. z o. z. Freilassing.

Generalni zastopnik: Ivan Svetec, Novo mesto (Slovenija)

Kdor bi kmetiška zemljišča, hiše,

tv. rpiške naprave itd. na Stajerskem rad kupil — naj se za upno obrne na Stajerski zemljiški in posojilni prometni zavod, lastnik L. Hermann, Graz, Radetzkystrasse 9/III. Tel. 5445.

Vajenec!

Iščem krepkega vajenca za pilarsko brt. — Iv. Figar, pilarski mojster, Vošnjakova ulica 6. 1873

Znamke!

Za 100—1000 dobrih znamk vas naše države zamenjam znamke drugih pokrajin ali pa vojni denar. — Friedr. Peter, Eksport, Würzburg, Bavarska. 1869

Stanovanje

večje sobe ali dve sob s kuhinjo, o. iše mirno, snažna in ves dat. odsotna stranka. — Ponudbe pod «Stanovanje/1870» na upravo «Slov. Naroda».

Nova hiša

z dvema stanovanjema, velikim vrtom, pripravna tudi za obrtništvo — v Stožicah pri Ljubljani, se radi smiti staršev takoj ugodno proda event. se odda v najem. Kupec dobi takoj stanovanje in kuhinjo. Ponesila daje ga M. Christof, R. žna dolina, Cesta VI št. 4 (hša g. Čeha). 1860

Konjska oprema

kotel za perilo otroška postelja ter pes, dober čuvaj. — na prosoj. — Ogleda se pri g. A. Čeh, Rožna dolina, Cesta VI/4. 1859

Plačilni natak

kavcije zmožen, govori več jezikov, s prima referencami — žel. prvovrstno stalno službo. — Ponudbe pod «Soliden/1861» na upravo «Slov. Naroda».

Knjigovodkinja

perfektna in izurjena tudi v vseh pisarniških delih, večja slovenskega in nemškega jezika — išče službo pri večjem podjetju. Ponudbe pod «Knjigovodkinja/1846» na upravo «Slov. Naroda».

Prodajalka

dobro moč — se sprejme. — M. Berdaj, trgovina z mešanin, blagom in semeni, Marijbc. Hrana in stanovanje v hiši. 1863

NOVOZIDANO HISO,

kupitiččno. 500 m² vrta, Zg. Siska, Din 80.000. LEKO HISO pritiččno, 1 oral vrta in zemljišča, pri Dolenjskem kolodvoru, Din 110.000. HISO, visokopritiččno, 1000 m² vrta, lepa lega, Rožna dolina, Din 120.000

HISO, pritiččno, novozidano, Vič, 1000 m² vrta, Din 50.000. HISO, pritiččno blizu klavnice, 500 m² vrta trgovski lokal, promet. cest, Din 105.000

HISO, enonadstropno, trgovski lokal, vrt, Rožna dolina, 110 m² dinarjev.

HISO, enonadstropno, lep vrt, Rožna dolina, Din 100.000. HISO, pred par leti novozidano, 1300 m² vrta, tričetrt ure od Ljubljane, Din 60.000.

HISO, pritiččno, 1300 m² vrta, Trnovo, 100.000.

HISO, enonadstropno, več stanovalj, pri Sv. Jakobu, obrtni lokal, Din 95.000.

Poleg tega večje številce trgovskih in obrtnih hiš, vil, raznovrstnih stanovanjskih objektov in stavbišč v Ljubljani in okolici, raznovrstnih kmetijskih posestev, graščin in veleposestev v največji izbiri. 1868

Učenka

stara 14 let, pridna in poštena, se želi izučiti v trgovini z mešanin blagom, najraje na deželi, kjer bi imela hrano in stanovanje v hiši. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Učenka/1802».

Z 10.000—20.000 Din

želim pristopiti kot sodelujoč kompanjon. — Ponudbe pod «Garancija/1862» na upravo «Slov. Naroda».

Stavbnege polirja

in več dobrih ZIDARJEV (tu di acordanti) — sprejme takoj gradbeno tverda v Ljubljani. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 1854

Čevljarski pomočnik

starejša moč, dobro izvežban, išče službo. Nastopi lahko s 1. septembrom. — Ponudbe pod «Čevljarsko/1838» na upravo «Slov. Naroda».

Plačilni natak

vešč več jezikov — išče službo v večjem hotelu ob morju. — Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Plačilni natak 1830» na upravo «Slov. Naroda».

Dijaka iz boljše hiše

sprejem na hrano in stanovanje. — Ponudbe pod «Dijak 1847» na upravo «Slov. Nar.».

Trgovski pomočnik

izučen v špecerijski trgovini — želi mesta v večji trgovini kot skladščnik; več slovenskega in nemškega jezika. Nastopi lahko s septembrom t. l. — Dopisi pod «Dobra moč/1829» na upravo «Slov. Naroda».

Dijaka

sprejem na dobro domačo hrano in stanovanje. — Strogo nadzorstvo. — Ponudbe pod «Dijak/1832» na upravo «Slov. Naroda».

Lokal za špecerijsko trgovino

in trafiko iščem v najem. — Ponudbe pod «Lokal/1841» na upravo «Slov. Naroda».

Pritiččno hišo

treh sob s kuhinjo, velik vrt, travnik in gozd, ne daleč od železniške postaje na Stajerskem — radi izselitve v inozemstvo takoj naprodaj. — Dopisi pod «Nizka cena/1839» na upravo «Slov. Naroda».

Stavbne parcele

velike od 410 do 550 m² — prodaja Irma Sušnik, Zaloška cesta 21. Ljubljana. 1875

Kdo bi pomagal

gospodični pošteni in marljivi s posojum Din 10.000 proti dobri obresti, katere po dogovoru v najkrajšem času vrne. S tem bi ji pomagal do same stonosti, ki jo ima deloma že vpeljana. Na željo tudi garancija. — Cenj. ponudbe pod «Kranj/1874» na upravo «Slov. Naroda».

Moško kolo

dobro ohranjeno — prodam radi selitve za 1100 Din. — Ponudbe pod «Kolo/1778» na upr. «Slov. Naroda».

Din 10.—liter vina

belega iz Krških gor — prodaja radi prezidave kleti gostilna Anton Maver, Ljubljana, Ahacjeva cesta 5 — dokler traja zaloga ter vabi na obilen odjem, ker je vino izredno poceni! 1845

Veselo! Humoristično! Zabavno!

2 SIMULANTA

Izvrstna, elegantna, ljubavno — pustolovna veseliga. Lažni bolnik in lepa zdravnica. — Neuspelo stimuliranje bolezni. Jurij na žensko srce. Ljubav ne pozna zapreke. — Pogumemu i Bog pomaga. — Sijajni recepti: «Kako osvojiti ljubljeno ženo.» — Raznovrstne senzacije se vrste v ameriškem tempu. — Lepi igralci. — Krasna scenarija. — Romantični naravnost posnetki. — V ulogi mladega kovboja imenitni

HOOT GIBSON

Predstave danes ob 4., pol 8. in 9, ter jutri v nedeljo ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA, Kongresni trg št. 9. Telefon 2124.

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI.

Podeljuje vsakovrtnne kredite, eskomtira menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štede na obroke pod zelo ugodnimi pogoji

Zastore, posteljna pregrinjala
perilo, monogrami, obleke l. dr.
veze najfinije in najcenejše
mehanično umetno vezenje
Matek & Mikeš
Ljubljana, Da Imatinova ulica 13.
Entljanje, azuriranje, predtis-
kanje ženskih ročnih del za trgo-
vino, šolo in dom.

Zastopnike

proti visoki proviziji sprejme za vso Slovenijo
„ANKER“, splošna zavarovalna družba, Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. 1773

Koncesijonirano elektrotehnično podjetje

Ivan Mihelčič

LJUBLJANA - Lepi pot 12

se cenj. občinstvu priporoča za izvrševanje
vseh električnih naprav, hišnih inštalacij, kakor
tudi za vsa tozadevna popravila. Za prvovrstno
blago in solidne cene jamčim. — Na zalogi
imam tudi razno elektro-inštalacijsko blago,
žarnice itd. po solidnih cenah. 1852

Otvoritev modnega salona.

Cenjenim damam in občinstvu naznanjam,
da sem izstopila kot družabnica od trdke
salon „Chic“ (Kajfež & Tršan) in

otvorila lastni salon
na **Sv. Petra cesti 7** (Hotel Lloyd)

ter se cenjenim damam in občinstvu pri-
poročam za nadaljno naklonjenost

Am. Tršan

1871

Josipa Jurčiča zbrani spisi

Druga izdaja. Urejuje dr. Ivan Prijatelj.

I. zvezek. Platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Urednikov uvod. Pesmi. Narodne
pravljice in pripovedke. Spomini na deda.
Prazna vera. Uboštvo in bogastvo. Je
senke noč med slovenskimi polharji. Juri
Kozjak. Domen. Urednikove opombe.

II. zvezek. Broš. Din 36.—, platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Uvod. Spomini starega Slovenca.
Tihotapec. Juri Kobilca. Dva prijatelja. Vr-
ban Smukova ženitev. Grad Rojtnje.
Urednikove opombe.

III. zvezek. Broš. Din 36.—, platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Uvod. Kloštrski žolnir. Deseti brat.
Urednikove opombe.

IV. zvezek. Broš. Din 72.—, platno Din 86.—, polfranc. Din 92.—.

Uvod. Golida. Hči mestnega sodni-
ka. Nemški valpet. Dva brata. Božidar Tir-
telj. Kozlovska sodba v Višnji gori.
Crta iz življenja političnega agitatorja. Sin
kmetiškega cesarja. Sosedov sin. Ure-
dnikove opombe.

Naroča se v knjigarni Tiskovne zadrage v Ljubljani.

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

kolesa, šivalni stroji znamke **GRITZNER**.
URANIA PISALNI stroji ter **švicarski PLE-**
TILNI stroji **DUBIED**.

Najlepše opreme, samo pri
Josip Petelincu
v Ljubljani

blizu Prešernovega spomenika ob
— vodi. — telefon 2913
Najnižje cene. — Tudi na mesečna odplačila

KLIŠARNA „JUGOGRAFIKA“

TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z. O. Z.

Vse
vrste klišejev,
črtne in avtomatizirane,
izdeluje po predloženih
risbah, peropisih ali slikah za
navaden tisk ali za finejšo izvedbo v
eni ali več barvah, točno po
naročilu, v najkrajšem času
in po konkurenčno
nizkih cenah.

LJUBLJANA. SV. PETRA NASIP 23.

Najstarejša slovenska pleskar-
ska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,
Dunajska cesta 15 in Go-
spodarska cesta 2 (dvorišče
kavarne „Evropa“).

Se priporoča. — Izvršitev toč-
na, cene zmerno. 72/L

Zastopnike

in zastopnike za prodaja srečk
na obroke išče Bančna poslo-
valnica Bezjak, Maribor, Go-
spodarska ulica 25. 77/L

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Kyffhäuser - Technikum
FRANKENHAUSEN
(Nemčija) 22 L
iz. 4014 za strojno in avtomo-
bilsko gradnjo. Elektrotehnični
poseben oddelk za poljelektro-
in serielne stroje.

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57

priporoča najboljšo
tambure, žice, škole.
partiture, ostale po-
trebščine za
sva glazbala.
Odlikovan na
pariskoj izložbi.
Cjenici franko.

KUPCI, POZOR!

Dne 22. t. m. ob 9. uri dop. se bo
vršila v Zg. Domžalah št. 157

SODNA RAZPRODAJA
večje količine mehkega in trdega lesa, desk, tramov,
hlodov in remeljev, nadalje raznih voz, 4 konj,
1 krave in nekaj gospodarskega orodja in sicer
za enotretjino sodne cenilne vrednosti.

Pojasnila daje odvetniška pisarna **dr. Vla-**
dimira Kreča v Ljubljani, Tavčarjeva 1.

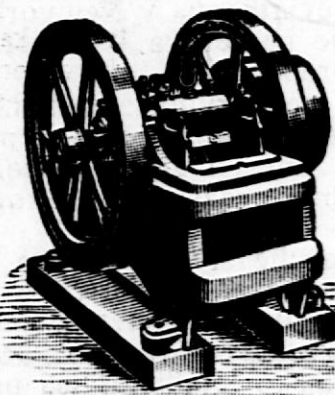
Malinovec

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan
samo iz pravih gorskih malin, prodaja v
vsaki množini po zmernih cenah ivornica

„ALKO“
družba z o. z.

Ljubljana, Kolizej

Spominiaite se Tabora!

Kamenolomec

trdno stoječ in prevozen za
gradnjo cest in potov.

Izpiralnice

za oskalke, pesek, pred itd.

Oblike

za cevi, stopnice, podboje itd.

Stiskalnice

za cementne plošče vseh vrst.

TVORNICA STROJEV

Dr. GASPARY & CO., MARKRANSTADT

b. LEIPZIG

Prosimo za obisk. Katalog št. 95 brezplačno.

Pristni in pravi

KAVCICEV

rastlinski

želodčni

liker

nan in preizkušen kot zanesljivo domače zdravilo
že nad 20 let izdeluje in dobavlja

ednole

Rastlinska destilacija „FLORIAN“

(Izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z. v Ljubljani,

Gospodarska cesta št. 13 (Kolizej)

Vsaka pristna steklenica je opremljena z originalnim
podpisom:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

Varujte se ponaredb, ki se prodajajo namesto pristnega
Kavčičevega „FLORIANA“!

Vsem fotoamaterjem!

Gaslight

bromidni

papir

„Autona“ originalni samotonu-
joči papir specialno an-
gleške kakovosti in znamke.

Poskusite, pa se boste zagotovo tudi Vi uvrstili
med navdušene pristaše te znamke.

Zahtevajte od svojih trgovcev s foto-potrebšči-
nami obširne brošure.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

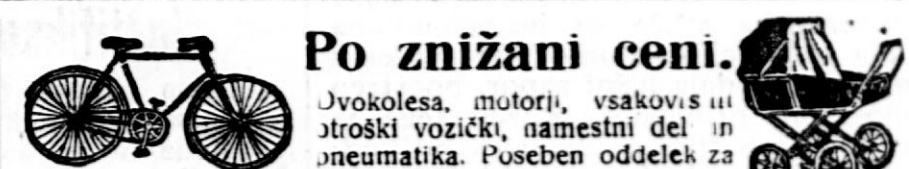
Gospodinjska šola

čč. ss. dominikank na Dunaju

(Wien) XIII/5, Hacking, Schlossberggasse 15

s pravico javnosti. V lepi, zdravi legi zunaj velikega
mesta, moderno higienično urejeno. Na vseh toriščih
gospodinjstva temeljit praktičen in teoretičen poduk.
Specialne prospekte daje ravateljstvo. 1851

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Po znižani ceni.

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni
otroški vozički, nameštni del in
pneumatika. Poseben oddelek za
popolno popravo emajliranje in
odnikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd.
Prodaja na obroke — Centki franco.

Jribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov

JUBLJANA, Karlovska cesta 11.

Kral. ang. parobrod. linija

ROYAL MAIL LINE za JUŽNO AMERIKO

Brazilijsko-Uraguay-Argentinio in Kubo-Chile-Peru.

Informacije brezplačno pri podzastopniku

JUBLJANA, Kolodvorska ulica šte. 26

Za dom!

Za šivilje, krojače, čevljarje ita
najbolj priporočljiv je le

STOEWER šivalni stroj

Le ta Vam poleg šivanja entla
(obšiva), veze (šrika), krpa pe-
rilo in nogavice. Brez vsakega
preminjanja plošč in drugo je
stroj: v minuti pripravljen ali
za vezenje in ravno tako hitro
zopet za navadno šivanje —
Poleg vseh prednosti, ki jih za-
vzema šivalni stroj STOEWER
je tudi naicenejši

Ne zamudite ugodne prilike in
oglejte si to izrednost pri

Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova 6/L.

Brezplačen pouk v vezenju, ra-
bi aparatov itd. — Ugodni pla-
čilni pogoji. — 15letno jamstvo.

Dunajski velesejem

(Wien - Me se)

4. — 11. septembra 1927

Posebne prireditve:

Belgijska razstava. Italijanska razstava.

Japonska razstava.

Tehniške novosti in iznajdbe — Semeni
hoteških potrebščin. Reklamna razstava.
Semeni za radio. Dunajski salon kožu-
hovinaste mode.

Brez vizuma! S sejemsko izkaznico in potnim listom
prost prestop meje v Avstrijo! Madžarski prehodni
vizum se dobi proti vpogledu sejemskih izkazov na
meji.

Precejšnje vozarinske ugodnosti na* goslovanskih,
madžarskih in avstrijskih železnicah. na Dunavu, na
Jadrano in v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst ter sejemski izkazi (po Din 40—)
pri Wiener Messe, Akt.-Ges., Wien VII., Messplatz 1,
ter za čas Lipskega jesenskega velesema pri poslo-
valnici v Leipzigu, Oester.-Me. shaus, Hainstrasse 16-18.
in pri častnih zastopstvih v

Ljubljani: Avstrijski konzulat, Turški trg 4 —
Zvezi za tujski promet v Sloveniji, Aleksandrova
cesta 8 — Josipu Zidarju, Dunajska cesta 31.